

Handläggare:
Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-01-23, p. 7

Verksamhetsplan 2024 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

1. Godkänna förslag till verksamhetsplan 2024 samt överlämna den till kommunstyrelsen
2. Hos kommunstyrelsen begära omslutningsförändring med 30,9 mnkr för ökade kostnader och intäkter för tillsyn, miljöövervakning och externt finansierade projekt
3. Ansöka om budgetjustering med 4,1 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för driftåtgärder avseende framtagande, genomförande och uppföljning av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster enligt bilaga 5
4. Godkänna förvaltningens förslag till tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken enligt bilaga 2
5. Godkänna förvaltningens förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen enligt bilaga 3
6. Godkänna förvaltningens förslag till miljöövervakningsplan enligt bilaga 4
7. Godkänna förvaltningens internkontrollplan med väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll enligt bilaga 6
8. Godkänna förvaltningens förslag till kompetensförsörjningsplan enligt bilaga 7
9. Godkänna förvaltningens plan för upphandling enligt bilaga 8
10. Godkänna förvaltningens informationssäkerhetsplan ("Ledningens genomgång") enligt bilaga 9
11. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2024 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 299,3 mnkr i kostnader och 137,0 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 162,3 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2024 innebär en balanserad budget som framgår av bilaga 1, SLK:s blankettset.

Bifalles nämndens begäran om budgetjusteringar om 4,1 mnkr kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 303,4 mnkr, avskrivningar inkluderat, och ge en nettobudget om 166,4 mnkr.

Verksamhetsplanens struktur

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget med den övergripande inriktningen *En öppen och demokratisk stad för alla stockholmare*. Budgeten har tre inriktningsmål;

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Under var och ett av inriktningsmålen redovisas kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Verksamhetsplanen är ett konkret planeringsdokument genom redovisningen av de aktiviteter som ska genomföras under respektive nämndmål. Insatser i linje med stadens program och handlingsplaner är införlivade i den ordinarie nämndmålsstrukturen och redovisas därför under olika relevanta avsnitt i verksamhetsplanen.

Till verksamhetsplanen bifogas tillsynsplan för miljöbalken och kontrollplan för livsmedelskontrollen. Därefter redovisas en miljöövervakningsplan, en internkontrollplan inklusive en

väsentlighets- och riskanalys, en kompetensförsörjningsplan, en plan för upphandling liksom en informationssäkerhetsplan.

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit extra medel för i budget.

- *Förstärkning Centrum för cirkularitet - ökat fokus på plast och stora materialflöden.* Förvaltningen stärker Centrum för cirkularitet med ytterligare personella resurser, med fortsatt fokus på områdena plast, cirkulärt byggande och inköp.
- *Förstärkt stöd till fack- och stadsdelsnämnder i genomförandet av lokala åtgärdsprogram för vatten (LÅP).* Förvaltningen kommer växla upp sitt arbete med att utgöra expertstöd till samtliga berörda fack- och stadsdelsnämnder i genomförandet av lokala åtgärdsprogram. Särskilt fokus kommer under 2024 att läggas på arbetet med att stärka stadsdelsnämnderna samt att stärka tillsynen av de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten.
- *Utredning storskalig återbruksdepå.* Förvaltningen kommer att ta fram ett underlag över förutsättningarna för att etablera en regional återbruksdepå inklusive vilka åtgärder som krävs.
- *Förstärkning av biologisk mångfald - restaurering och framtagande av strategi för skydd av natur.* Förvaltningen kommer att delta aktivt i arbetet med restaurering och framtagande av strategi för skydd av natur och fortsätta arbetet med att utgöra expertstöd till samtliga berörda förvaltningar. Nämndens samlade kunskapsunderlag är en viktig del avseende förstärkningen av arbetet med biologisk mångfald i staden som helhet.
- *Digitalisering för förbättrad service och miljönytta.* Under 2024 fortsätter arbetet med digitalisering av tillsynsprocesser. Förutom fortsatt etablering av digitala verktyg vid tillsynen kommer utvärdering av förbättrat planeringsstöd och utveckling av

datahantering ske.

- *Nya biotopskyddsområden och naturreservat.* Arbetet med utredning och inrättande av biotopskyddsområden och naturreservat kommer att stärkas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att verka för en hög takt i arbetet genom att aktivt delta i processerna och fortsatt bidra med expertkompetens och kunskapsunderlag.
- *Elektrifiering, transporteffektivitet och mobilitet.* Förvaltningen kommer att fokusera på att ta fram ett antal möjliga åtgärder inom elektrifiering, transporteffektivitet och mobilitet i samarbete med övriga staden och näringslivet.
- *Undersökning miljögifter i vatten, stärkt övervakning av kemikalier samt insatser för stopp av PFAS.* Den hälsorelaterade miljögiftsövervakningen inklusive analyser av varor, material och kemikalier i inomhusmiljön kommer att fortsätta utvecklas. Bland annat kommer damm- och luftanalyser genomföras på förskolor som uppföljning av tidigare undersökningar. Utvecklingen sker i samarbete med Naturvårdsverket och Institutet för miljömedicin vid Karolinska Institutet (KI). Inom det förebyggande kemikaliearbetet kommer särskilt fokus läggas på att identifiera och fasa ut produkter som innehåller PFAS och introducera PFAS-fria alternativ, med målsättning att användningen av produkter innehållande PFAS ska minimeras och på sikt upphöra. En samlad utvärdering av miljögiftsövervakning i vatten kommer att genomföras med fokus på PFAS, källspårning, åtgärdsuppföljning samt screening av PAH i ytvatten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också, i likhet med flertalet andra nämnder, erhållit medel avseende en generell uppräkningskostnader samt för ökade kostnader kopplat till friskvård.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskyddsnämnden och ska leda till att

kommunfullmäktiges mål uppnås. Aktiviteterna nedan är indelade i aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för samt aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar.

Aktiviteter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar;

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och AB Svenska Bostäder, och i samarbete med näringslivet, akademien och andra kommuner, utreda förutsättningarna för att etablera en storskalig återbruksdepå inom länet riktad till byggaktörerna. Förvaltningen kommer att ta fram ett underlag över förutsättningarna för att etablera en regional återbruksdepå, inklusive vilka åtgärder som krävs.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga områden i staden eller som staden äger som kan restaureras och bli kolsänkor samt beräkna hur mycket koldioxid som kan bindas i dessa. Utifrån tidigare kartläggning av kolsänkor inom staden prioriteras områden möjliga att restaurera, samt beräkna deras potentiella koldioxidupptag. Utredningen kompletteras med en kartläggning av mark som staden äger utanför kommungränsen för att identifiera mark som kan restaureras och bli kolsänkor, samt beräkna potentiellt koldioxidupptag.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ett system för att ge förvaltningarna plastbeting med syfte att minska användningen av plast. Förvaltningen kommer utreda vilken typ av plastanvändning inom staden som kan omfattas av ett plastbeting och föreslå hur ett system för detta kan utformas, inklusive ta fram förslag på beting för förvaltningarna.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden,*

servicenämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, AB Svenska Bostäder, Stockholm Vatten och Avfall AB och S:t Erik Markutveckling AB utreda och planera för en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter där kvarteret Gjutmästaren i Ulvsunda ska utgöra pilot.

Återbrukscentralen i Ulvsunda är under uppbyggnad och är en mindre återbruksanläggning. Förvaltningen kommer i samverkan med berörda i uppdraget att utreda vad som krävs för att verksamheten ska kunna utvecklas som pilotanläggning.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden och i samråd med kommunstyrelsen kartlägga tillgång till data för analys och uppföljning av stadens klimatmål samt ta fram förslag till insatser för ökad datatillgång med fokus på digitala tekniker. Utifrån förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering 2024 kommer förmågan för publicering, tillgängliggörande, beskrivning och hantering av datamängder att stärkas. Arbetet kommer ske i aktiv dialog med stadsledningskontoret och övriga tekniska förvaltningar inom ramarna för kommande geodataplattform.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med servicenämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda de materialflöden i staden som har störst miljö- och klimatpåverkan och ta fram förslag på åtgärder för ökad resurseffektivitet och cirkulära materialflöden. Förvaltningen kommer utreda vilken data som behöver tas fram för att kunna identifiera och kvantifiera stadens materialflöden samt ta fram förslag på åtgärder.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda om det finns områden i Stockholms stad som kan lämpa sig som mörkerreservat. Miljöförvaltningen kommer att utreda lämpliga områden för mörkerreservat. Under året kommer områden för fladdermöss att inventeras vilket utgör ett viktigt underlag för arbetet.*

- *Miljö- och hälsoskydds nämnd ska vidareutveckla den riktade tillsynen av centrum- och flerfamiljsfastigheter med särskilt fokus på fokusområden. Arbetet sker i samråd med stadsbyggnadsnämnden och Storstockholms brandförsvaret för att möjliggöra riktade gemensamma insatser. I uppdraget ingår information till boende och andra berörda om rättigheter och möjligheter att anmäla brister i fastigheternas skick, avfallshantering och underhåll. Under 2024 fortsätter nämnden den riktade bostadstillsynen i socioekonomiskt utsatta områden, däribland Järva. Tillsynen syftar till att säkerställa en sund inomhusmiljö i hyreslägenheter vilket bidrar till jämlika boendeförhållanden. Nämnden kommer även att bedriva tillsyn på centrumanläggningar som misstänks misskötas.*

Aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar;

- *Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskydds nämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, SISAB samt övriga berörda nämnder ta fram ett styrande stadsövergripande funktionsprogram för förskolor. Förvaltningen kommer att bistå i arbetet, med särskilt fokus på sunda vistelsemiljöer, bland annat avseende materialval för utomhusmiljöer i syfte att förebygga spridning av mikroplast.*
- *Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskydds nämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB samordna inrättande av fler bryggbad, strandbad, plaskdammar och vinterbadplatser med möjlighet till bastubad samt utreda funktion, stadsövergripande samordning och ansvarsfördelning för dessa. Förvaltningen kommer bistå i arbetet med inrättandet av fler strand- och bryggbad, plaskdammar och vinterbadplatser med möjlighet till bastubad, med utgångspunkt i den handlingsplan för nya bad som*

togs fram 2022.

- *Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB identifiera lämpliga platser att avskaffa badförbudet på. Nämnden bistår i arbetet genom att genomföra relevant utredning av föreslagna platser.*
- *Exploateringsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla ett verktyg som möjliggör scenarioanalyser av eventuell påverkan på stadens blågröna infrastruktur och habitatnätverk inför markanvisning. Förvaltningen kommer utifrån sin kompetens och tidigare framtagna underlag att aktivt bidra i arbetet med att ta fram ett verktyg för att bedöma påverkan på stadens blågröna infrastruktur.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden påbörja arbetet med att ta fram en strategi för skydd av naturområden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att delta aktivt i arbetet med framtagande av en strategi för skydd av natur. Nämndens expertkompetens och samlade kunskapsunderlag kopplat till ekologi, grön infrastruktur och biologisk mångfald utgör en viktig del i arbetet.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet. Förvaltningen kommer att bistå i arbetet med att utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden. Tidigare framtagna kunskapsunderlag utgör en viktig del i arbetet.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden,*

trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras.

Prioritering, ansvarsfördelning, upphandling och avrop av konsulter ska definieras. Miljöförvaltningen kommer fortsatt delta i arbetet med att utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras genom samverkan med utpekade fackförvaltningar och bolag.

- *Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda möjligheten att årligen mäta och redovisa den totala grönytan i staden. Förvaltningen kommer, genom erfarenheterna av uppföljningen av ESBO-strukturen, att bistå stadsbyggnadskontoret i arbetet med att utreda möjligheter att årligen mäta och redovisa den totala grönytan i staden och ge förslag på hur redovisningen bör ske. Förvaltningen kommer att bistå genom expertkunskap och tidigare framtagna underlag.*
- *Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB utreda hur effekter av värmebölja kan inkluderas och hanteras i stadsutvecklingsprocessen. Miljöförvaltningen kommer att delta i utredning kring hur effekter av värmebölja kan inkluderas och hanteras i stadsutvecklingsprocessen. Tidigare framtagna kunskapsunderlag utgör en viktig del i arbetet.*
- *Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen påbörja arbetet med att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall. Miljöförvaltningen kommer att delta aktivt i arbetet*

med att ta fram åtgärdsplaner för skyfall.

- *Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser skapa en samordningsgrupp för att möjliggöra en snabb elektrifiering genom gemensam målstyrning. I uppdraget ingår att se över avgiftsmodeller i syfte att öka hemmaladdningen. Förvaltningen kommer att delta i samordningsgruppen för att möjliggöra en snabb elektrifieringstakt.*
- *Trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja åtgärder utifrån utredningen om hur Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet kan nås. Förvaltningen kommer stötta trafikkontoret genom expertkompetens kring vilka åtgärder som har bäst potential att bidra till minskade utsläpp från vägtrafiken i Stockholm.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB se över och revidera stadens näringslivspolicy samt ta fram en bilaga till näringslivspolicyn med en etableringsstrategi för Stockholm. Förvaltningen deltar i arbetet med att revidera näringslivspolicyn, främst genom sitt deltagande i NKI-gruppen (Nöjd Kundindex).*
- *Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och i samråd med Storstockholms brandförsvaret utreda arbetssätt för att identifiera byggaktörer som inte uppvisar god förvaltningskvalitet med syfte att inkludera den information i bedömning av planbesked för att säkerställa god förvaltningskvalitet hos byggaktörer som beviljas planstart. Förvaltningen kommer bistå i utredningen avseende vilket utrymme nämnden har att*

lämna uppgifter om fastighetsägare som finns registrerade hos miljöförvaltningen.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete servicenämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda hur miljöspendanalys kan införas på stadens inköp.* Förvaltningen kommer bidra med expertkompetens inom miljö, klimat och cirkularitet till stadsledningskontorets utredning om miljöspendanalys.
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med målansvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ta fram förslag på så kallade flaggade indikatorer i syfte att följa upp stadens arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna.* Förvaltningen kommer, inom ramen för sitt målansvar för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, att delta i arbetet med att ta fram förslag på indikatorer i syfte att följa upp stadens arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna.
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med målansvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, revidera och uppdatera Hållbarhetsrapport 2021.* Förvaltningen kommer, inom ramen för sitt målansvar för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, att delta i arbetet med att revidera och uppdatera Hållbarhetsrapport 2021.
- *Kommunstyrelsen ska i samråd med förskolenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna revidera stadens matstrategi: ”God, hälsosam och klimatsmart mat”.* Förvaltningen kommer att delta med bland annat klimatkompetens i stadsledningskontorets arbete med att revidera stadens matstrategi ”God, hälsosam och klimatsmart mat”

Samverkan

Verksamhetsplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2024 har samverkats med arbetstagarorganisationerna den 29

november 2023. Arbetstagarorganisationerna förklarar att de inte har något att erinra mot föreslagen verksamhetsplan.

Bilagor

1. SLK:s blankettset för VP 2024
2. Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken
3. Kontrollplan för livsmedelskontrollen
4. Miljöövervakningsplan
5. Underlag för äskande av medel från CM 2 för driftåtgärder avseende framtagande, genomförande och uppföljning av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster
6. Internkontrollplan och väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll
7. Kompetensförsörjningsplan för miljöförvaltningen
8. Plan för upphandling
9. Informationssäkerhetsplan ("Ledningens genomgång")
10. Akademikerförbundet SSR:s gemensamma yrkanden till förvaltningarnas VP 2024

Innehållsförteckning

Inledning	15
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	21
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	30
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	47
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	49

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	54
Redovisning av ekonomi.....	60
Nämndens ekonomiska förutsättningar	60
Investeringar	62
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	63
Budgetjusteringar.....	63
Omslutningsförändringar	63
Systematiskt kvalitetsarbete.....	64

Inledning

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2024 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 299,3 mnkr i kostnader och 137,0 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 162,3 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2024 innebär en balanserad budget. En mer detaljerad redovisning av budgeten finns under kommunfullmäktiges mål 3.1 samt under avsnittet *Redovisning av ekonomi*.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en tillsynsmyndighet med tillsyn enligt miljöbalken med följdlagstiftning, livsmedelslagstiftningen, strålskyddslagen, tobakslagen, marknadskontrollförordningen, lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa samt lagen om sprängämnesprekursorer. Den årligt reviderade tillsynsbehovsutredningen fungerar som ett planeringsunderlag för kommande års tillsynsplan för miljöbalkstillsynen och ligger till grund för hur tillsynen strategiskt bör utvecklas så att den i ännu högre grad bidrar till att nå miljömålen.

Under 2024 kommer förvaltningen att utveckla tillsynen med avseende på miljöfarliga verksamheters påverkan på vattenkvaliteten. Vidare ska arbetet med skärpt avfallstillsyn i syfte att motverka illegal avfallshantering fortsätta. Riktad tillsyn av bostäder i socioekonomiskt utsatta områden inklusive Järva är fortsatt prioriterat. Vidare kommer särskilt fokus att läggas på utfasning av fossil uppvärmning vid tillsynen av fastigheter.

Livsmedelskontrollen fortsätter utvecklingen av fuskkontrollen genom ett proaktivt arbete, och utökar samverkan med andra myndigheter inom ramen för projektet ”Samordnad tillsyn”, i syfte att motverka välfärdsbrottslighet. Under 2024 avslutas det omfattande arbetet med att riskklassa om samtliga verksamheter samt att införa ett nytt system för rapportering till Livsmedelsverket.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver också ett omfattande program- och projektarbete med bland annat miljöövervakning av luft, vatten och biologisk mångfald, ett strategiskt klimatarbete med bland annat fokus på miljöfordon, energieffektivisering och minskning av utsläpp av växthusgaser samt ett strategiskt åtgärdsarbete vad gäller bland annat kemikalier och mikroplaster.

Förvaltningen ska under året slutföra arbetet med framtagande av ny klimathandlingsplan som ska styra mot ett klimatpositivt Stockholm 2030. Förvaltningen stärker befintliga kompetenser inom centrum för cirkularitet och kommer bland annat ta fram en modell för införande av ett plastbeting. Förvaltningen fortsätter arbetet med elektrifiering, mobilitet och transporteffektivitet i samarbete med trafikkontoret. Fortsatt samarbete sker även kring åtgärder för förbättrad luftkvalitet.

Förvaltningen kommer fortsatt att stödja andra förvaltningar och bolag att vidta åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen för vatten och de stadsdelsvisa åtgärdsprogrammen för biologisk mångfald. Förvaltningen kommer även att förstärka det proaktiva arbetet med förorenad mark. Arbetet med klimatanpassning intensifieras. En övervakning av miljögifter i förhållande till människors hälsa, särskilt barns och ungas, är under utveckling.

Samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden är centralt för en god måloppfyllelse och för ett effektivt resursutnyttjande. Många av nämndens verksamhetsområden tangerar andra förvaltningars sakkunskap och för bästa möjliga effekt vid exempelvis åtgärdsarbete krävs en bred samverkan inom staden. Miljöförvaltningen har också för avsikt att stötta stadsdelsnämnder och andra investerande nämnder vid genomförande av medborgarbudget, genom att föreslå olika lämpliga åtgärder inom nämndens expertområden.

Genom att delta i olika internationella nätverk bevakar nämnden utvecklingen inom olika miljöfrågor på EU-nivå. EU-finansierade projekt ökar också möjligheterna att testa olika innovativa lösningar för att stödja stadens miljö- och klimatarbete.

Miljöförvaltningens kommunikation ska fortsatt bidra till ökad miljö- och klimatnytta. Under året ska tidigare framtagna koncept och metoder utvecklas och fortsatt spridas. Framtagna e-utbildningar ska revideras och ytterligare spridas för att, inom staden, underlätta implementering av miljöprogram och tillhörande handlingsplaner. Insatser till och dialog med invånare, civilsamhälle och näringsliv ska stärkas. Information om boendes rättigheter kopplat till inomhusmiljö, energirådgivning till bostadsrättsföreningar och information till nyetablerade företag inom livsmedelsbranschen är exempel på aktiviteter som ska genomföras.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med civil beredskap och under våren kommer den nya krigsorganisationen att övas för första gången. En ny omgång av stadens risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) ska genomföras, och kontinuitetsarbetet fortsätter utifrån de sårbarheter som identifieras i RSA. Under året kommer också stadens nya budget- och prognosverktyg att implementeras i förvaltningens samtliga verksamheter.

Miljöförvaltningen bedriver i linje med stadens kvalitetsprogram ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete för att säkerställa effektiva processer med hög kvalitet. Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering fortgår, utifrån förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering. Under 2024 kommer fokus bland annat att ligga på digitaliserad tillsyn inklusive stöd för effektivare planering, förbättrad datahantering samt vidareutveckling av befintliga, och införande av nya, digitala tjänster och system i syfte att förenkla för företag och stockholmare. Arbete i syfte att hitta innovativa och säkra tjänster inom artificiell intelligens och automation fortlöper likaså.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn och kontroll ska bidra till sunda livsvillkor och säkra livsmedel i hela staden. Tillsynen och kontrollen syftar till att säkerställa att t.ex. bostäder, äldreboenden, skolor, förskolor samt offentliga anläggningar såsom bassängbad, centrumanläggningar och plaskdammar i alla stadsdelar är sunda. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar också i stadsplaneringen, för att säkerställa en hållbart växande stad.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Nämndens kontroll- och tillsynsarbete bidrar till en hälsosam uppväxtmiljö för barn och ungdomar. Genom vägledning bidrar nämnden till en stadsutveckling där det finns utrymme för både sunda bostäder och anläggningar för kultur- och idrottsevenemang.

Nämndmål: 1.1.1 Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del av miljöförvaltningens verksamhet

Förväntat resultat

Barn växer upp i en sund miljö och har tillgång till sunda förskole- och skollokaler med jämlika förutsättningar för alla barn i staden. Nämnden tillämpar anpassade rutiner och checklistor som används för barnkonsekvensanalyser vid beslut som rör barns rättigheter med avseende på förutsättningar för en god hälsa och uppväxt i en sund miljö.

Beskrivning

Vid myndighetsbeslut inom ramen för nämndens tillämpningsområden som innefattar ställningstaganden som berör barns rättigheter och det finns en risk att dessa inte fullt ut kan beaktas i beslutet görs en barnkonsekvensanalys. På förvaltningen finns rutiner och checklistor för barnkonsekvensanalyser anpassade för myndighetsbeslut rörande skolor och förskolor, bassängbad och plaskdammar. För skolor och förskolor har miljön i och runt skolan, utöver hälsomässiga aspekter, betydelse för barnens möjlighet att tillgodogöra sig skolarbetet på ett bra sätt. Vid beslut som innebär att barnens bästa inte tillgodoses ska konsekvenserna redovisas i besluten. Checklistorna kan även anpassas till att användas inom andra relevanta tillsynsområden om beslut inom området kan påverka barns rättigheter. Nämnden belyser även i remissyttranden till stadsbyggnadsnämnden rörande nya detaljplaner förhållanden som har betydelse för barns rätt till att växa upp i en hälsosam miljö.

Aktiviteter:

- Genomföra barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barns rättigheter
- Belysa barns rättigheter med avseende på miljö och hälsa vid remissyttranden rörande detaljplaner till stadsbyggnadsnämnden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn på skolor och förskolor för att säkerställa att barnen har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel när de är i skolan och förskolan. Genom tillsynen tillgodoses barnens rätt till god inomhusmiljö, minskad kemikaliepåverkan

och säkra livsmedel. Tillsynen bidrar därmed till stadens arbete med att säkerställa alla barns rätt att växa upp under goda livsvillkor och att uppnå kunskapsmålen i skolan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, SISAB samt övriga berörda nämnder ta fram ett styrande stadsövergripande funktionsprogram för förskolor	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Stockholms skolor och förskolor har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Tillsynen bidrar till att stadens förskolor och skolor har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel. Tillsynen ska leda till att konstaterade brister åtgärdas och en god egenkontroll hos verksamhetsutövare och fastighetsägare, vilket resulterar i färre brister. Alla skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m³ luft.

Beskrivning

Miljön i skolor och förskolor är viktig för både hälsa och välbefinnande. Exempel på hälsoeffekter i samband med brister i inomhusmiljön är astma, allergi, symtom i ögon, näsa och hud, liksom trötthet eller huvudvärk. Att vistas i en bullrande miljö kan leda till problem med trötthet, koncentrationssvårigheter, huvudvärk, blodtrycksförändringar och stressreaktioner. Stockholms förskolor får förstärkt livsmedelskontroll då små barn är en känslig konsumentgrupp. Livsmedelskontrollen i skolor och förskolor har fokus på allergikost. Sedan flera år tillbaka har miljöförvaltningen genom kemikaliecentrum också gett vägledning och utbildning till förskolor i staden om hur de kan minska förekomsten av farliga ämnen i barnens vardagsmiljö. Innehållet i vägledningen ska fortsätta att spridas, mottagande utvärderas och innehållet på relevanta webbsidor ska vid behov utvecklas.

Aktiviteter:

- Genomföra inspektioner enligt plan på stadens skolor och förskolor.
- Följa upp de brister som konstaterades i samband med föregående inspektion.
- Fortsatt fokus på kemikaliearbete på förskolor och skolor.
- Fortsatt tillsyn av förskolornas UV-skydd.
- Fokus på städning och smittskydd utifrån nationell strategi.
- Bidra till att matsvinn minskar.

- Fortsätta bedriva tillsyn avseende att skolor och förskolor mäter radon.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	90 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar systematiskt med utbildning och ständigt förbättrade rutiner för att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av tillsynsärenden. Härvid beaktar miljö- och hälsoskyddsnämnden principerna om likabehandling och opartiskhet. Tillgänglighetsaspekter beaktas i handläggningen och fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor involveras i relevanta ärenden, och företrädesvis i ett tidigt skede, där det är möjligt. Inför verksamhetsåret fastställs också, i samråd med rådet för funktionshinderfrågor, en årsplan avseende fokusområden för rådet det kommande året. Utifrån av rådet valda fokusområden kommer sedan konkreta aktiviteter för 2024 att formuleras.

Riktad tillsyn av hyresfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm leder till att inomhusmiljön förbättras och att förutsättningarna i samtliga boenden i staden blir mer likvärdiga.

Nämndmål: 1.3.1 Miljön i hyresbostäder ska vara likvärdigt sund i samtliga delar av staden

Förväntat resultat

Riktad tillsyn av hyresfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm leder till att inomhusmiljön förbättras och att förutsättningarna i samtliga boenden i staden blir mer likvärdiga. Medborgarna i dessa områden får vidare en ökad kännedom om sina möjligheter och rättigheter samt vart de ska vända sig. Alla flerbostadsfastigheter i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m³ luft.

Beskrivning

Större delen av miljöförvaltningens tillsyn i bostäder initieras genom klagomål. Från de socioekonomiskt utsatta områdena är anmälningarna från boende fortsatt färre trots den uppsökande tillsynen varför förvaltningen under 2024 fortsätter den egeninitierade uppsökande riktade bostadstillsynen mot flerbostadsbyggnader. Vid behov riktas krav gentemot fastighetsägare och/eller verksamheter att vidta försiktighetsmått och/eller åtgärder för undanröjande av konstaterade eller befarade olägenheter. Ytterligare egeninitierad tillsyn

gentemot flerbostadshus är tillsyn av fastighetsägarnas egenkontroll och tillsyn av radon.

Aktiviteter:

- Fortsatt riktad bostadstillsyn i socioekonomiskt svagare områden, däribland Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och Skärholmen.
- Handlägga inkomna klagomål.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Miljöförvaltningen bedriver fortsatt tillsyn på vård- och omsorgsboenden. Genom tillsynen tillgodoses de äldres rätt till god inomhusmiljö och säkra livsmedel. Miljöförvaltningen är också engagerad i arbetet med *Äldrevänlig stad*, bland annat avseende tillgänglighetsanpassning av stadens naturreservat.

Nämndmål: 1.4.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Tillsynen bidrar till att stadens äldreboenden har en sund inomhusmiljö. Tillsynen ska leda till att konstaterade brister åtgärdas och en god egenkontroll hos verksamhetsutövare och fastighetsägare, vilket resulterar i färre brister. Livsmedel som serveras på Stockholms äldreboenden ska vara säkra. Nämndens riktade tillsyn och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas.

Beskrivning

Säkra livsmedel och en sund inomhusmiljö i vård- och omsorgsboenden är viktigt för både hälsa och välbefinnande. Miljöförvaltningen bedriver tillsyn på vård- och omsorgsboenden för att dessa ska ha en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel.

Aktiviteter:

- Genomföra tillsyn enligt plan på stadens äldreboenden.
- Följa upp de brister som konstaterades i samband med inspektion.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

I en levande storstadsmiljö måste hela tiden avvägningar göras för att tillgodose invånarnas olika behov och intressen. Det ligger i stadens intresse att det finns förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurang- och barverksamhet samt kulturevenemang. Detta vägs mot invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till en fredad nattsömn. Lika mycket som det ligger i stadens intresse att erbjuda ett rikt kulturliv, ska staden även erbjuda möjligheter för rekreation, förskolor, skolor och idrottsplatser. Miljöförvaltningen kan erbjuda vägledning och rådgivning för att skapa en stad för allas behov och intressen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB samordna inrättande av fler bryggbad, strandbad, plaskdammar och vinterbadplatser med möjlighet till bastubad samt utreda funktion, stadsövergripande samordning och ansvarsfördelning för dessa	2024-01-01	2024-12-31
 Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB identifiera lämpliga platser att avskaffa badförbudet på	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.5.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

Förväntat resultat

Staden växer och utvecklas hållbart så att störningar från kultur- och idrottsevenemang minskar, samtidigt som antalet evenemang kan öka. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar genom stöd och vägledning till verksamhetsutövare till en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser.

Beskrivning

I en levande storstadsmiljö måste avvägningar göras för att tillgodose invånarnas olika behov och intressen. Staden måste planeras hållbart så att det finns förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurang- och barverksamhet samt idrottsevenemang utan hälsorisker för närboende. Miljöförvaltningen bistår med vägledning om hur musikverksamheter och idrottsarenor samt andra evenemang kan lokaliseras och bedrivs så att störningar som innebär hälsorisker inte uppkommer för närboende.

Aktiviteter:

- Miljöförvaltningen ska bistå med råd vid användning av ”Vägledning för buller från

kulturscener i staden”. Vägledningen ska användas till att ge verksamheter stöd i sitt arbete med lokalisering, planering och försiktighetsmått för att minska risker för störningar i omgivningen och ge verksamheten en tryggare och säkrare möjlighet att bedriva verksamhet i staden. Vägledningen kan även användas i stadsplaneringsarbetet.

- I samband med remisser till socialnämndens tillståndsenhet informerar förvaltningen berörd verksamhetsutövare med avseende på vägledningen om musikbuller.
- Kommunikationsinsatser till berörda verksamhetsutövare t.ex. inför sommarverksamheter med musik på uteservering och livevent.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Målet omfattar ett stort och mångsidigt arbete inom bl.a. biologisk mångfald, energi- och materialhushållning, fordonstransporter, utsläpp som sker genom konsumtion samt inlagring av koldioxid. Ett flertal funktioner på förvaltningen har i uppgift att inom sina respektive expertområden vägleda och stödja stadens verksamheter så att arbetet leder till en rättvis klimatomställning i linje med målen i stadens kommande miljöprogram, klimathandlingsplan och övriga till miljöprogrammet kopplade handlingsplaner. Stadens inköp är ett viktigt verktyg för att nå uppsatta mål, där förvaltningen har ett nära samarbete med stadsledningskontoret, serviceförvaltningen och övriga förvaltningar och bolag kring såväl strategiska som konkreta frågor. Energi- och klimatrådgivning och tillsyn är andra verktyg där förvaltningen verkar för måluppfyllelse utanför stadens organisation. Samverkan med näringsliv, akademi, region samt invånare i staden sker löpande. Inom olika projekt testas dessutom nya innovationer, oftast i samverkan med akademien. Genom ett flertal kanaler kommunicerar staden både internt och externt för att underlätta för näringsliv och medborgare att bidra till att nå stadens miljömål. I arbetet med miljöprogram och tillhörande handlingsplaner ingår kopplingen till arbetet med Agenda 2030 som en naturlig del.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Förvaltningen arbetar för ett klimatpositivt Stockholm 2030, både för att minska utsläpp och öka koldioxidlagring. Förvaltningen ger stöd till andra förvaltningar och bolag i arbetet med att minska energi- och materialanvändning, fasa ut fossila bränslen, möjliggöra koldioxidinlagring och minska utsläpp utanför stadens gränser som sker genom konsumtion. Förvaltningen följer även upp stadens klimatarbete och avrapporterar till stadsledningskontoret.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Köpt energi i stadens organisation	1 735 GWh	1 735 GWh	År
Kommentar Målvärdet kan komma att revideras i samband med fastställande av stadens miljöprogram för den kommande perioden.			
Utsläpp per invånare (ton CO2e per invånare)	1,4 ton CO2e/inv	1,4 ton CO2e/inv	År
Kommentar Målvärdet kan komma att revideras i samband med fastställande av stadens miljöprogram för den kommande perioden.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med förskolenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna revidera stadens matstrategi: "God, hälsosam och klimatsmart mat"	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder, och i samarbete med näringslivet, akademien och andra kommuner, utreda förutsättningarna för att etablera en storskalig återbruksdepå inom länet riktad till byggaktörerna	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga områden i staden eller som staden äger som kan restaureras och bli kolsänkor samt beräkna hur mycket koldioxid som kan bindas i dessa	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ett system för att ge nämnderna plastbeting med syfte att minska användningen av plast	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, servicenämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Stockholm Vatten och Avfall AB och S:t Erik Markutveckling AB utreda och planera för en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter där kvarteret Gjutmästaren i Ulvsunda ska utgöra pilot	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden och i samråd med kommunstyrelsen kartlägga tillgång till data för analys och uppföljning av stadens klimatmål samt ta fram förslag till insatser för ökad datatillgång med fokus på digitala tekniker	2024-01-01	2024-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med servicenämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda de materialflöden i staden som har störst miljö- och klimatpåverkan och ta fram förslag på åtgärder för ökad resurseffektivitet och cirkulära materialflöden	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska Stockholms klimatpåverkan och energianvändning

Förväntat resultat

Staden ska nå uppsatta klimatmål och målen avseende resurseffektivitet och cirkularitet.

Beskrivning

Förvaltningen kommer att genomföra de åtaganden som följer av stadens reviderade klimathandlingsplan som färdigställs under 2024, liksom åtaganden kopplade till nationellt och europeiskt Klimatkontrakt 2030. Förvaltningen kommer även att bistå stadens övriga verksamheter i genomförandet av de åtgärder som den nya klimathandlingsplanen kommer att omfatta, liksom ge löpande stöd i frågor rörande klimat, cirkularitet och energieffektivisering. Förvaltningen kommer under året att analysera och följa upp utfallet av nuvarande miljöprogram och klimathandlingsplan samt beräkna växthusgasutsläppen med en prognos för år 2023.

Stadens mål om att halvera konsumtionens utsläpp till 2030 utgör en kraftig utvidgning av klimatarbetet där nya arbetssätt och metoder kommer att behöva prövas och vidareutvecklas över tid. Detta utvecklingsarbete kommer att vara prioriterat under 2024.

Nedan följer några aktiviteter som visar på åtgärder som leder mot stadens mål och som även ligger i linje med Agenda 2030-målen; *Bekämpa klimatförändringen, Hållbar energianvändning och Hållbar konsumtion och produktion.*

Aktiviteter:

- Utredda förutsättningarna för att etablera en storskalig återbruksdepå inom länet riktad till byggaktörerna.
- Utredda och planera för en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter där kvarteret Gjutmästaren i Ulvsunda ska utgöra pilot.
- Kartlägga områden i staden eller som staden äger som kan restaureras och bli kolsänkor samt beräkna hur mycket koldioxid som kan bindas i dessa.
- Utredda de materialflöden i staden som har störst miljö- och klimatpåverkan och ta fram förslag på åtgärder för ökad resurseffektivitet och cirkulära materialflöden.
- Löpande bistå förvaltningar och bolag med stöd gällande energieffektivisering, klimat och cirkularitet.
- Delta med klimatkompetens i stadsledningskontorets arbete med att revidera stadens matstrategi ”God, hälsosam och klimatsmart mat”.
- Kartlägga tillgång till data för analys och uppföljning av stadens klimatmål samt ta fram förslag till insatser för ökad datatillgång med fokus på digitala tekniker.
- Verka för att stadens miljöfarliga verksamheter minskar sin energianvändning. Genom tillsynen bedriva systematisk energitillsyn med fokus på energihushållning och användning av förnybara bränslen i enlighet med Naturvårdsverkets nationella strategi för tillsyn enligt miljöbalken.

Nämndmål: 2.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska samordna arbetet med att minska plastens skadliga påverkan på miljö och klimat

Förväntat resultat

Genom samordning och ett aktivt arbete inom plastområdet ökar plastens cirkularitet och den skadliga miljö- och hälsopåverkan minskar. Arbetet bidrar till att nå stadens energi- och klimatmål samt målen avseende minskad resursanvändning och minskade halter av skadliga ämnen i varor.

Beskrivning

Förvaltningen kommer med utgångspunkt i stadens handlingsplan för hållbar plastanvändning och åtgärder i berörda handlingsplaner fortsatt bedriva ett kontinuerligt arbete för att minska plastanvändningen, öka plastens cirkularitet och minska klimatpåverkan, kemikalieexponering och spridningen av mikroplaster. Förvaltningen kommer fortsatt samordna och stötta stadens nämnder och bolag i arbetet för en mer hållbar plastanvändning, bland annat genom samverkansplattformen Plastforum. Bland de mer omfattande åtgärderna inom plastområdet som kommer genomföras under 2024 innefattas utredning av ett system för plastbeting, stöd till serviceförvaltningen i upphandling och avtalsförvaltning, framtagande och spridning av vägledande material för en hållbar plastanvändning till stadens verksamheter samt samverkan inom staden för planering av det vidare arbetet med mikroplast när handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast löper ut.

Aktiviteter:

- Utredda ett system för att ge förvaltningarna plastbeting med syfte att minska användningen av plast.
- Samordna stadens förvaltningar och bolag i arbetet för en hållbar plastanvändning.
- Ge stöd i genomförandet av samtliga åtgärder i berörda handlingsplaner.
- Genomföra de åtgärder som åligger nämnden enligt berörda handlingsplaner.
- Verka för att plast separeras från övrigt avfall och går till materialåtervinning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en stödande och utredande roll gällande biologisk mångfald i staden. Detta innefattar bl.a. implementering av handlingsplanen för biologisk mångfald, kommunikation och förankring av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) och miljöövervakning. Arbetet kopplar bland annat till mål 11 (*Hållbara städer och samhällen*), 14 (*Hav och marina resurser*) och 15 (*Ekosystem och biologisk mångfald*) i Agenda 2030.

Nämnden bedriver också tillsyn av skyddade områden och ger rådgivning om skötsel och åtgärder i naturområden, vilket syftar till att bibehålla och stärka den biologiska mångfalden och en fungerande grön infrastruktur.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Exploateringsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla ett verktyg som möjliggör scenarioanalyser av eventuell påverkan på stadens blågröna infrastruktur och habitatnätverk inför markanvisning	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden påbörja arbetet med att ta fram en strategi för skydd av naturområden	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras. Prioritering, ansvarsfördelning, upphandling och avrop av konsulter ska definieras	2024-01-01	2024-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda om det finns områden i Stockholms stad som kan lämpa sig som mörkerreservat	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda möjligheten att årligen mäta och redovisa den totala grönytan i staden	2024-01-01	2024-08-31
 Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB utreda hur effekter av värmebölja kan inkluderas och hanteras i stadsutvecklingsprocessen	2024-01-01	2024-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen påbörja arbetet med att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att stärka Stockholms biologiska mångfald

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden samordnar arbetet enligt handlingsplanen för biologisk mångfald i syfte att ekologiska funktioner och artrikedom ska kunna värnas samtidigt som staden växer. Genom nämndens arbete med implementering av handlingsplanen för biologisk mångfald och stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) ges förutsättningar för en stärkt förvaltning och planering av stadens grönområden som främjar den biologiska mångfalden. Ekologiska och rekreativa värden i skyddade naturområden bibehålls, utvecklas

och tillgängliggörs för medborgarna. Arbetet syftar även till att säkerställa funktionen i Stockholms blågröna infrastruktur.

Stärkt miljöövervakning av biologisk mångfald ger kvalitetssäkrad data och underlag så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå stadens mål. Resultatet av de inventeringar och kartläggningar som tas fram ger underlag för tillsyn, fysisk planering, skötsel, åtgärdsarbete och miljöövervakning.

Arbetet med biologisk mångfald kommuniceras internt inom staden och till stockholmarna för att skapa engagemang i utvecklingen av en hållbar stad med ett rikt växt- och djurliv.

Beskrivning

Handlingsplanen för biologisk mångfald och stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald skapar förutsättningar att inom stadens olika verksamheter värna och gynna funktionerna i Stockholms blågröna infrastruktur.

Miljöförvaltningen planerar åtgärder inom naturvårdsområdet, bidrar med ekologisk kompetens och utbildning gällande biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt bedriver fortlöpande miljöövervakning av stadens natur.

Övervakningen av naturmiljön på landskaps-, habitat- och artnivå enligt uppdaterat program för miljöövervakning av biologisk mångfald fortsätter under 2024.

Miljöförvaltningen utvecklar arbetet med kommunikation kring biologisk mångfald i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i parker och grönområden samt stötta andra förvaltningar och bolag (se även nämndmål 3.7.2).

Miljöförvaltningen kommer att delta i förvaltningsövergripande arbetsgrupper för att genomföra budgetuppdragen om att utreda och inrätta naturreservat och biotopskyddsområden. Förvaltningen kommer också att projektleda arbetet med att utreda om det finns områden i Stockholms stad som kan lämpa sig som mörkerreservat.

Som ett led i arbetet med att ta ett helhetsgrepp kring natur- och grönfrågorna i staden kommer förvaltningen att delta i det förvaltningsövergripande arbetet med att ta fram en strategi för skydd av naturområden, däribland stränder, biotoper, spridningssamband, samt utveckla ett verktyg som möjliggör scenarioanalyser av påverkan på stadens blågröna infrastruktur och habitatnätverk inför markanvisning, utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet samt utreda möjligheten att årligen mäta och redovisa stadens totala grönyta.

I tillsynsarbetet enligt 7 kap. miljöbalken bevakas områden skyddade som Natura 2000, natur- och kulturresevat, naturminnen samt strandskyddsområden. Med rådgivning, information och samråd skapas förutsättningar för att syftena med de skyddade områdena uppnås.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens arbete med biologisk mångfald enligt handlingsplan för biologisk mångfald inklusive de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.

- Tillsammans med berörda stadsdelsnämnder fortsätta arbetet med Grönare Stockholm där fokus är att stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden samt stärka gröna svaga samband enligt översiktsplanen.
- Stötta stadens förvaltare av naturområden i arbetet med skötsel och åtgärder för att gynna biologisk mångfald genom informationsspridning, rådgivning, kunskapsunderlag och utbildning. Särskilt fokus i Järvaområdet.
- Erbjud utbildning inom naturskötsel till stadens verksamheter samt upphandlade entreprenörer som är verksamma inom området.
- Genomföra övervakning enligt miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald, fortsatt följa utvecklingen över tid för stadens ekologisk särskilt betydelsefulla områden samt utveckla metodiken för uppföljning av prioriterade arter och naturkvalitéer identifierade i handlingsplan för biologisk mångfald.
- Utredda om det finns områden i Stockholms stad som kan lämpa sig som mörkerreservat.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden och andra berörda nämnder arbeta vidare med att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning.
- I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla ett verktyg som möjliggör scenarioanalyser av eventuell påverkan på stadens blågröna infrastruktur och habitatnätverk inför markanvisning.
- I samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden påbörja arbetet med att ta fram en strategi för skydd av naturområden.
- I samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet.
- I samarbete med stadsbyggnadsnämnderna, kommunstyrelsen och exploateringsnämnden utreda möjligheten att årligen mäta och redovisa den totala grönytan i staden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Personbilstrafiken i Stockholm, liksom utsläppen, ska minska i takt med att framkomligheten ökar för andra transportslag. Förvaltningen har fortsatt höga ambitioner när det gäller att ge stöd till förvaltningar och bolag med miljöfordons- och drivmedelskompetens vid upphandling, uppföljning av transporttjänster samt vid installationer av laddinfrastruktur. Andelen förnybara bränslen och elbilsanvändningen ska fortsatt öka samtidigt som trafiken ska minska.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	0,80 ton CO ₂ e/inv	0,80 ton CO ₂ e/inv	År
Kommentar Målvärdet kan komma att revideras i samband med fastställande av stadens miljöprogram för den kommande perioden.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser skapa en samordningsgrupp för att möjliggöra en snabb elektrifiering genom gemensam målstyrning. I uppdraget ingår att se över avgiftsmodeller i syfte att öka hemmaladdningen	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1 Användningen av miljöfordon, förnybara drivmedel och effektiva mobilitetslösningar ska öka

Förväntat resultat

Enligt gällande klimathandlingsplan (2020-2023) ska andelen nya personbilar som säljs i Stockholms län utgöras till minst 90 procent av miljöbilar år 2030 (d.v.s. elbilar, laddhybrider och bilar som kör på förnybara drivmedel). Stadens fordonsflotta ska dessutom bestå av 100 procent miljöbilar och stadens biodrivmedels- och elbilar tankas/laddas till 90 procent med miljöbränsle.

Parkeringsplatser utomhus och inomhus som staden äger på kvartersmark ska till hög andel förses med laddning och stockholmarna ska få ökad närhet till flera olika typer av mobilitetslösningar som kan användas vid behov (exempelvis kollektivtrafik, elbilpool, lånecyklar och serviceboxar m.m.).

Beskrivning

Miljöförvaltningen arbetar för att minska utsläppen från trafiken genom elektrifiering, biodrivmedel och ett transporteffektivt samhälle. Förvaltningen arbetar med att öka andelen miljöfordon, biodrivmedel, elbilsladdning och olika mobilitetslösningar. Förvaltningen fortsätter arbetet med att ge råd och stöd vid kravställning och uppföljning av upphandlingar där fordon och transporttjänster ingår. Förvaltningen arbetar för en ökad regional samverkan och sprider aktivt kunskap och information till andra kommuner, företag och privatpersoner med syftet att öka andelen miljöfordon och förnybara drivmedel i Stockholm

Arbetet bedrivs i linje med målen i Agenda 2030 om *Hållbar energi för alla, Hållbara städer och samhällen* och *Bekämpa klimatförändringar*.

Aktiviteter:

- Ansvara för kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon. Optimera hanteringen och användningen av stadens egna fordon. Förvalta och utvärdera elbilspooltjänsten med eldrivna personbilar och lätta lastbilar.
- Stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar som inkluderar fordon och transporter (gäller bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, arbetsfordon, parkskötselverktyg, laddinfrastruktur med mera). Förvaltningen bistår vid såväl framtagande av krav som vid uppföljning och utvärdering.
- Stödja exploateringsnämndens och trafiknämndens utvecklingsarbete och testverksamhet för att ställa om entreprenadfordon till eldrift. Stötta med fordons- och drivmedelskompetens gällande omläggning av gods från lastbil till pråm och lastcykel samt gällande åtgärder för att effektivisera masshanteringen.
- Bistå trafikkontoret i arbetet med Elektrifieringspakten och för att nå målet att trafiken ska vara utsläppsfri i innerstaden år 2030.
- Delta i den samordningsgrupp för elektrifiering som ska ledas av trafikkontoret och som inrättas för att möjliggöra en snabb elektrifiering genom gemensam målstyrning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver ett omfattande program- och projektarbete med bland annat miljöövervakning av luft, vatten och biologisk mångfald. Tillsyn och kontroll bidrar till att undanröja risker avseende hälsovådliga miljöer och produkter samt säkerställer säkra livsmedel för stockholmarna. Miljöförvaltningen utgör specialiststöd i arbetet med att minska spridningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier samt i arbetet med vattenförvaltning. Arbetet har sin grund i stadens miljöprogram och i handlingsplanen för god vattenstatus med tillhörande åtgärdsprogram för vatten samt i stadens kemikalieplan.

Arbetet kopplar bland annat till mål 3 (*God hälsa och välbefinnande*), 7 (*Rent vatten och sanitet för alla*), 11 (*Hållbara städer och samhällen*) 14 (*Hav och marina resurser*) och 15 (*Ekosystem och biologisk mångfald*) i Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel badplatser med bra vattenkvalitet	70 %	70 %	År
 Antal dygn över miljökvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10	Max 35 dygn	Max 35 dygn	År
 Antal förekomster i stadens kemikaliehanteringssystem av utpekade produkter med utfasningsämnen	Fastställs 2024	Fastställs 2024	År
 Antal timmar över miljökvalitetsmålet för timmedelvärdet för kvävedioxid	Max 175 timmar	Max 175 timmar	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Vattenområden med förbättrad näringsituation	44 %	44 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja åtgärder utifrån utredningen om hur Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet kan nås	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i en stadsplanering som värnar miljön och människors hälsa samt säkerställer den växande stadens behov

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen medverkar i stadsplaneringen så att miljö- och hälsoskyddsfrågor uppmärksammas och integreras i stadens arbete med byggande och markanvändning. Nyproducerade bostäder, skolor och förskolor ska vara hälsosamma. Negativ påverkan på miljö- och hälsa i samband med exploatering ska förebyggas.

Nämnden bidrar till en utveckling av arbetet med vattenfrågor, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatanpassning och minskad klimatpåverkan inom stadsplaneringen. Nämndens arbete ger förutsättningar för bättre vattenkvalitet i stadens sjöar och vattendrag samt utveckling av den biologiska mångfalden i staden. Miljöförvaltningen medverkar också i stadens arbete med klimatanpassning där målet är att skapa blågröna, mångfunktionella lösningar som bidrar till att hantera extrema väderhändelser, såsom skyfall och värmeböljor.

Beskrivning

Förvaltningen verkar för att miljöfrågorna beaktas i övergripande stadsplanering genom att bidra med kompetens i planprocesser och ta fram underlag i form av handlingsplaner, åtgärdsprogram, kunskapsunderlag och geodata. Genom att bidra med kunskap i ett tidigt skede i detaljplaneringen möjliggörs en långsiktig hållbarhet, en hälsosam miljö, en robust grönstruktur med biologisk mångfald och goda förutsättningar för mångfunktionella ekosystemtjänster, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning samt att miljö kvalitetsnormer för luft och vatten beaktas. Nämnden tar bl.a. fram underlag till stadsbyggnadsnämndens beslut om betydande miljöpåverkan, vilket även innehåller en utförlig beskrivning av för planen viktiga miljö- och hälsofrågor att utreda och beakta. I planprocessen bidrar nämnden med expertkunskap om bl.a. buller, vibrationsstörningar, luftkvalitet, vattenkvalitet och dagvattenhantering, markföroreningar, naturvärden och klimatanpassning.

Förvaltningen verkar för att störningsrisker ska förebyggas vid lokalisering av bostäder, skolor och förskolor i anslutning till olika typer av verksamheter. Förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurangverksamhet samt kulturevenemang, vägs mot

invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till en fredad nattsömn. Möjligheter för idrottsutövning vägs mot motsvarande risk för störningar.

Särskilda arbetsinsatser görs för att förbättra kunskapsläget gällande åtgärder avseende värmeböljor, med fokus på barn och äldre som är de som riskerar att drabbas mest, inte minst inom socioekonomiskt utsatta områden. Förvaltningen kommer att delta i det förvaltningsövergripande arbetet med att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall samt utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras.

Förvaltningen bidrar även med expertkunskap i arbetet med hur staden ska återhämta sig från historiska markföroreningar samt i det förebyggande arbetet med att undvika att nya områden förorenas.

Tillsyn av befintliga verksamheters miljö- och hälsopåverkan samt verksamhet kopplat till exploatering är viktig för att säkerställa en god bebyggd miljö samt för att möjliggöra stadsutveckling.

Aktiviteter:

- Bistå berörda nämnder i stadsplaneringen med underlag och bedömningar gällande miljö- och hälsofrågor som t.ex. ljudkvalitet, luftkvalitet, markföroreningar, dagvattenfrågor, naturvärden, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatpåverkan och klimatanpassning.
- I samarbete med kommunstyrelsen, servicenämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras. Prioritering, ansvarsfördelning, upphandling och avrop av konsulter ska definieras.
- I samarbete med trafiknämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen påbörja arbetet med att ta fram åtgärdsplaner baserat på genomförd risk- och sårbarhetsanalys för skyfall.

Nämndmål: 2.4.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att Stockholms luftkvalitet förbättras och bullerstörningarna minskar

Förväntat resultat

Målsättningen är att Stockholms invånare inte ska utsättas för skadlig exponering av buller eller luftföroreningar. Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Staden ska arbeta för att klara de målvärden som definieras av miljö kvalitetsmålet *Frisk Luft* och åtgärder ska påbörjas utifrån utredningen om hur

Världshälsoorganisationens (WHO) nya gränsvärden för luftkvalitet kan nås. För att nå dit behöver utsläppen från vägtrafiken minska ytterligare.

Det fortsatta arbetet med fönsteråtgärder, bullerskärmar, lågbullrande vägbeläggning och gröna bullerskyddslösningar, t.ex. växtbeklädda väggar, minskar bullerexponeringen i staden. De gröna bullerskyddslösningarna förväntas ge positiv effekt för medborgarnas upplevelse av såväl ljudmiljö som miljön i övrigt.

Beskrivning

Luftkvaliteten i Stockholm har blivit mycket bättre i och med att utsläppen av luftföroreningar har minskat kraftigt. Strängare utsläppskrav på fordon och industrier, utbyggnad av fjärrvärme, renare bränslen, miljözoner, trängselskatt, dubbdäcksförbud m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden. Miljö kvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) klaras numera nästan överallt i Stockholm, men för att klara det nationella miljö kvalitetsmålet *Frisk luft* till skydd för människors hälsa samt WHO:s riktvärden krävs ytterligare åtgärder för att sänka halterna.

Länsstyrelsen har i samverkan med Trafikverket, Stockholms stad och Södertälje kommun tagit fram ett förslag på nytt åtgärdsprogram för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) för Stockholms län. Fastställande av nytt åtgärdsprogram beräknas ske kring årsskiftet 2023/2024.

Världshälsoorganisationen (WHO) har tagit fram hälsobaserade riktvärden för luftkvalitet. WHO:s riktlinjer sammanfaller delvis med dagens miljö kvalitetsmål, men är till stor del ännu strängare. Under 2023 genomförde miljöförvaltningen och trafikkontoret en utredning kring vilka åtgärder som krävs för att klara WHO:s riktvärden i staden. Under 2024 kommer arbete att påbörjas att genomföra föreslagna åtgärder utifrån utredningen.

Under 2024 så kommer arbetet med att utvärdera stadens miljözoner att fortgå med fokus på miljözon 3.

Förvaltningen fokuserar i sin tillsyn på de aspekter som har störst miljö- och hälsopåverkan. Förvaltningen har en aktiv roll vid framtagande samt uppföljning av åtgärdsprogram för luft och buller. Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö. De stora infrastrukturprojekten, samt förtätningen av staden, genererar relativt många klagomål. Förvaltningen bevakar också luft- och ljudkvalitet i stadsplaneringen.

Aktiviteter:

- Kontinuerlig luftövervakning och utvärdering av miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsmål.
- Utvärdering av åtgärder, samt uppföljning av åtgärder för att sänka halterna av olika luftföroreningar med mål att klara miljö kvalitetsmålet *Frisk Luft* och de riktvärden som Världshälsoorganisationen (WHO) rekommenderar.
- Utvärdera stadens miljözoner.

- Bistå trafikkontoret i arbetet med att påbörja åtgärder utifrån utredningen om hur Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet kan nås.
- Kontinuerligt ge stadens medborgare information om luftkvalitetssituationen.
- Åtgärdsprogram buller Stockholms stad 2024-2028 enligt Förordning (2004:675) om omgivningsbuller ska färdigställas, samt tas upp i kommunfullmäktige innan sommaren 2024.
- Fortsatt tillsyn av vägghållarnas egenkontroll gällande miljöstörningar i form av buller och luftföroreningar från trafiken.
- Fortsätta tillsyn av vägghållarnas arbete för att klara de nationella miljömålen för frisk luft på platser där känsliga grupper vistas stadigvarande, som t.ex. skolor och förskolor.
- I tillsynen av de miljöfarliga verksamheterna verka för att utsläpp till luft och bullerstörningar reduceras så långt som möjligt.

Nämndmål: 2.4.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att miljökvalitetsnormerna för vatten följs

Förväntat resultat

Under året kommer arbetet med att stötta genomförandeorganisationer i genomförandet av åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster att intensifieras. Minst ytterligare ett lokalt åtgärdsprogram kommer att färdigställas för politisk behandling. Genom deltagande i regionala vattensamarbeten och forskningsprogram intensifieras arbetet för bättre vattenstatus i stadens vatten. Löpande och kvalitetssäkrad miljöövervakning skapar underlag så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Övervakningen ger även underlag för åtgärder samt uppföljning av utförda åtgärder. Tillsynen som verktyg för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten utvecklas.

Beskrivning

Miljöförvaltningen ansvarar för samordning av arbetet med vattenförvaltning i staden och för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Förvaltningen samverkar med och stöttar genomförandeorganisationerna i arbetet med framtagande av operativa åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen. Förvaltningen bedriver löpande miljöövervakning i syfte att ge underlag för tillsyn, fysisk planering samt planering och uppföljning av åtgärder. Miljöförvaltningen kommer att vidareutveckla arbetet med kommunikation i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i vatten och därmed öka möjligheterna för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Förvaltningens tillsyn är ett viktigt verktyg i arbetet med att nå miljö kvalitetsnormerna både för den befintliga staden och för stadsutveckling.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens vattenarbete enligt handlingsplan för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen.
- Driva genomförandet av handlingsplanen för god vattenstatus med särskilt fokus på genomförandet av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster.
- Stötta genomförandeorganisationerna i ett effektivt genomförande av de operativa åtgärder som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen, i syfte att underlätta stadsutvecklingen. Med särskild insats för att förbättra expertstödet till stadsdelsnämnderna.
- Fortsatt utvärdera arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen för att stärka genomförandetakten i syfte att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.
- Stödja och utveckla arbetet med klimatanpassning och planhandläggning i syfte att verka för att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.
- Genomföra löpande miljögiftsövervakning för att följa utvecklingen av kemisk status och särskilda förorenade ämnen i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten och vid behov komplettera med screening i övriga vatten.
- Genomföra undersökningar i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten i enlighet med övervakningsprogram för ekologisk status.
- Delta i kommunövergripande vattensamverkansgrupper och vattenvårdsförbund samt i regionala samt internationella vattensamarbeten och samarbeta med olika forskningsinstitut för att intensifiera vattenarbetet.
- Delta i externfinansierade projekt, som exempelvis Drizzle och LIFE IP Rich Waters för att bidra till genomförande av handlingsplanen och lokala åtgärdsprogram.
- Delta i arbetet med att inrätta nya platser för fler bryggbad, strandbad, plaskdammar och vinterbadplatser med möjlighet till bastubad samt avskaffa badförbudet och bistå berörda förvaltningar med kunskapsunderlag.
- Identifiera vilka miljöfarliga verksamheter som idag omfattas av nämndens tillsyn som är verksamma inom respektive avrinningsområde samt bedöma om det finns andra verksamheter som har påverkan på recipienterna.
- Ta fram tillsynsstöd för tillsyn av enskilda verksamheter för att följa miljö kvalitetsnormer för vatten.
- Inventera, kontrollera och riskklassificera små enskilda avloppsanläggningar.
- Genomföra tillsyn enligt plan på Stockholms hamn samt på stadens båtklubbar, fritidsbåtshamnar och varvsföreningar.

- Genomföra tillsyn av avloppsreningsverken, ledningsnätet och utföra tillsyn kopplat till ombyggnationen av Henriksdals reningsverk och byggnationen av nya avloppstunnlar.
- Genomföra tillsyn av industrier, verkstäder, kemptvättar, drivmedelsstationer, fordonstvättar samt buss- och tågdepåer avseende avloppsutsläpp (dag- och spillvatten inklusive vatten från fordonstvätt).

Nämndmål: 2.4.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska spridningen av farliga kemikalier

Förväntat resultat

Stadens egna verksamheter liksom näringsliv och konsumenter ska få en ökad medvetenhet, kunskap och tillgång till verktyg för att göra kemikaliesmarta val i sin vardag och kunna verka för ett giftfritt Stockholm. Särskilt fokus är att minska barns, ungas och gravidas exponering. Exempelvis ska produkter som innehåller särskilt farliga ämnen som PFAS, ftalater och bisfenoler identifieras och om möjligt inte köpas in, och där de redan förekommer ska de i möjligaste mån tas bort. Tillsyn och kontroll bidrar till att undanröja risker avseende hälsovådliga miljöer och produkter samt säkerställer säkra livsmedel för stockholmarna. Kosmetiska och kemiska produkter samt varor med kemiska ämnen i butiksledet är korrekt märkta och förpackade. Kosmetiska produkter innehåller inte otillåtna ämnen vilket förebygger allergier och ohälsa hos stockholmarna. Företag som säljer kosmetiska och kemiska produkter har ökad kunskap om gällande bestämmelser.

Beskrivning

Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 beskriver hur staden ska bedriva ett strukturerat arbete med att undvika farliga kemikalier i alla stadens verksamheter och på så vis uppnå målen i miljöprogrammet. I samband med framtagandet av nytt miljöprogram tas även ett förslag till reviderad kemikalieplan fram och kommer att presenteras under året. De vägledningar för förskolor, skolor och arbetsplatser med mera som har tagits fram ska fortsätta implementeras i berörda organisationer. Miljöförvaltningen erbjuder genom kemikaliecentrum verksamheterna stöd och vägledning i detta arbete. Genom utredningar och analyser av material identifieras effektiva arbetssätt, relevanta krav på produkter och vad som är kemikaliesmarta val. Förvaltningen bedriver även övervakning av miljögifter i inomhusmiljön, särskilt där barn vistas. Genom förvaltningens olika utåtriktade kommunikationsinsatser får verksamhetsutövare och konsumenter i staden ökad kunskap om kemikalier (se även nämndmål 3.7.2).

Tillsyn av kemiska produkter och andra kemikalieintensiva verksamheter som konstgräsplaner, takblästring, klottersanering och spridning av bekämpningsmedel bidrar till att minska spridningen av mikroplaster och kemikalier till miljön.

Aktiviteter:

- Ta fram ett förslag till uppdaterad kemikalieplan för staden som visar vägen mot målet om ett giftfritt Stockholm.
- Stärka kemikaliecentrums specialiststöd till stadens olika verksamheter vid upphandlingar.
- Utveckla arbets sätt för att identifiera användningsområden av PFAS, bisfenoler och ftalater och för att på sikt undvika dessa ämnesgrupper.
- Verka för en giftfri skol- och förskolemiljö i samarbete med stadsdelsnämnderna, förskolenämnden, utbildningsnämnden och SISAB.
- Fortsätta utveckla den hälsorelaterade miljögiftsövervakning inriktad på barns och andra känsliga grupper livsmiljöer, med analyser av varor, material och inomhusmiljöer.
- I tillsynen av de miljöfarliga verksamheterna verka för att de har fungerande rutiner för sin kemikalie- och avfallshantering i syfte att minimera riskerna för utsläpp av kemikalier till luft, mark och vatten samt att de tar bort eller byter ut farliga kemiska ämnen i produktionen mot mindre farliga eller icke-kemiska alternativ (substitution).
- Tillsyn hos försäljare av e-cigarettor och e-vätskor.
- Kontroll av kemiska produkter i butik och tillsyn av lagerhållare och överlåtare.
- Handläggning ansökningar och anmälningar om spridning av växtskyddsmedel och anmälningar om blästringsarbeten/taktvätt.
- Tillsyn av konstgräsplaner.

Nämndmål: 2.4.5 Avfallet i Stockholm hanteras så att det inte medför negativa konsekvenser för miljö och hälsa

Förväntat resultat

Verksamhetsutövare har en effektiv och miljömässigt godtagbar avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar. Minskad sammantagen påverkan på stockholmarnas miljö och hälsa, bl.a. minskad nedskräpning och minskad exponering för farligt avfall. En ökad medvetenhet hos verksamhetsutövare och allmänhet om vikten av att hantera sitt avfall korrekt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Beskrivning

I Stockholm skapas stora mängder avfall. Miljöförvaltningen arbetar med tillsyn för att verksamhetsutövare ska följa avfallshierarkin genom att ha en god egenkontroll; i första hand hushålla med råvaror, herefter återanvända och återvinna avfall samt även i övrigt följa

lagstiftningen. Tillsynsinsatser sker både via information och genom kontroll av efterlevnaden av avfallslagstiftningen. Utöver den planerade tillsynen sker kontakt med verksamhetsutövare i de fall förvaltningen får kännedom om klagomål på deras avfallshantering. Syftet med tillsynen är att påverka verksamheter inom stadens geografiska område till en mer miljöriktig avfallshantering. Tillsynen avser alla typer av verksamheter såsom exempelvis restauranger och livsmedelsbutiker, avfallsanläggningar (exempelvis metallskrotar, återvinningscentraler och återvinningsstationer), byggverksamheter inklusive hantering av rivningsavfall samt ägare av flerbostadsfastigheter. Verksamheters hantering av avfall granskas även inom ramen för tillsyn av miljöfarliga verksamheter inom staden, såsom verkstäder, kemtvättar, bensinstationer m.fl. Förvaltningen besvarar även remisser från länsstyrelsen avseende ansökan om tillstånd till transport av avfall samt hanterar inkommande ansökningar om dispens, bland annat från kravet på insamling av matavfall.

Avfallsområdet är ett av fokusområden i den nationella tillsynsstrategin. I den nationella tillsynsstrategin har tre fokusområden specificerats. Dessa är masshantering, illegal avfallshantering och återvinning av avfall (så att det upphör att vara avfall). Förvaltningen arbetar aktivt med tillsynsinsatser som kopplar till den nationella tillsynsstrategin.

Aktiviteter:

- Bidra till att användning av massor för anläggningsändamål ökar i syfte att få till en bättre resurshushållning.
- Verka för skärpt tillsyn av avfall i syfte att minska illegal avfallshantering.
- Genomföra tillsyn på olika typer av verksamheter inom ett geografiskt område i syfte att motverka illegala verksamheter.
- Delta i stadens gemensamma tillsynsinsatser inom ramen för projektet *Samordnad tillsyn*.
- Delta vid myndighetsgemensamma tillsynsinsatser.
- Bedriva tillsyn av centrumanläggningar med fokus på de anläggningar som misstänks misskötas.
- Genomföra tillsyn på avfallsanläggningar och avfallstransportörer.
- Genomföra tillsyn av bygg- och rivningsavfall.
- Genomföra tillsyn av restauranger och andra verksamheter avseende separering av olika avfallsfraktioner.
- Handlägga dispensansökningar avseende obligatorisk insamling av matavfall/bioavfall samt andra typer av dispenser samt följa upp att införandet av obligatorisk matavfallsinsamling efterlevs.
- Följa arbetet med införandet av de nya reglerna om fastighetsnära insamling.
- Bedriva tillsyn av skötsel och städning av återvinningsstationerna inom staden.

- Godkänna avfallsplaner för fritidsbåtsklubbar.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Ett proaktivt utvecklingsarbete bedrivs och processer som kan vara lämpliga för digitalisering identifieras löpande. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn och kontroll är rättssäker och opartisk och genom likabehandlingsprincipen skapas förutsägbarhet för stadens företagare. Förvaltningen samverkar också med akademien för att enklare kunna ta del av nya forskningsrön samt som ett led i den framtida kompetensförsörjningen. Som en del av stadens egen ekonomi kan nämnden uppvisa en god budgethållning och noggrann kontroll av kostnader samt en fortsatt hög självfinansieringsgrad. Externfinansiering genom projekt nyttjas där det är möjligt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden driver ett effektiviseringsarbete i linje med stadens kvalitetsprogram i form av digitalisering, ständiga förbättringar och där det är möjligt och önskvärt nyttjande av innovativa lösningar. Administrativa rutiner förenklas och nya lösningar övervägs ständigt för att minska kostnader samtidigt som lika mycket eller mer arbete utförs inom nämndens uppdrag. Köp av tjänster övervägs när det är effektivt. Nämnden är uppmärksam på när insatser kan finansieras genom externa medel, vilket möjliggjort både ytterligare utvecklingsinsatser samt bidragit till högre kvalitet för medborgare och företag i staden.

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2024 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 299,3 mnkr i kostnader och 137,0 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 162,3 mnkr. Tillsynen är förvaltningens kärnverksamhet och den årliga taxeöversynen säkerställer att nämndens taxor motsvarar de faktiska kostnaderna samt att nämnden har rätt intäktsnivå. Nämnden bibehåller en hög självfinansieringsgrad, trots övergången till efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen som är mer administrativt betungande. Genomförda satsningar inom digitalisering som initialt medför ökade kostnader, och där en del av effektiviseringsresultaten väntas först senare, bedöms inte påverka självfinansieringsgraden negativt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är kostnadseffektiv

Förväntat resultat

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad och utföra tillsyn enligt tillsynsplanen och kontrollplanen.

Den tid som den enskilde verksamhetsutövaren har betalat för ska motsvaras av den tillsynstid som ägnas denne. Det är särskilt viktigt att följa upp tillsyn för verksamhetsutövare med fast årlig avgift eftersom årsavgiften för dessa verksamhetsutövare faktureras efter en i förväg bestämd taxa och inte efter faktiskt registrerade utförda timmar som är fallet vid timdebitering. För mindre verksamheter ska avgiften motsvara tillsynstiden över flera år. Mer information om områden för tillsyn och kontroll återfinns också i bilaga 2 (tillsynsplan för miljöbalken) och bilaga 3 (livsmedelskontrollens kontrollplan).

Beskrivning

För tillsynens avgifter gäller den grundläggande principen att tid för vilken verksamhetsutövarna har betalat, ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn. Taxan motsvarar i huvudsak den av Sveriges kommuner och regioner utarbetade miljöbalks- och livsmedelstaxan och är riskbaserad. Stockholms taxa bygger på en analys av tidigare års tillsynsbehov med en bedömning av de kommande årens behov av tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks dock inte årligen utan för många objekt sker tillsynen med något eller några års mellanrum. Förvaltningen följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad

Förvaltningen gör årligen en taxeöversyn. Taxan är i linje med lagstiftarens intentioner om självkostnadsfinansiering av tillsynen. I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självkostnadsfinansiering både vad gäller miljöbalkstillsynen och livsmedelskontrollen.

Av tabellen nedan framgår självfinansieringsgrad för 2023-2024.

	VP 2023	T2 2023	VP 2024
Miljöbalkstillsyn (MB)			
<i>Självfin.grad Miljö- och hälsoskydd</i>	63%	62%	64%
<i>Självfin.grad Stadsmiljö</i>	69%	65%	60%
Självfin.grad MB	64%	62%	63%
Livsmedelskontroll			
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	72%	72%	73%
MHN tillsyn	67%	66%	67%

Den planerade självfinansieringsgraden för år 2024 inom miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll ligger i paritet med föregående års uppskattning i verksamhetsplan 2023. Den marginellt lägre självfinansieringsgraden för miljöbalkstillsyn beror främst på ökade kostnader kopplat till budgetuppdrag såsom riktad bostadstillsyn, skärpt tillsyn av avfall samt utveckling av digitala tillsynsprocesser. Även den generella kostnadsutvecklingen bidrar.

Den något högre självfinansieringsgraden för livsmedelskontrollen beror till största del på att intäkterna för den planerade kontrollen bedöms öka jämfört med föregående år förklarar av att taxenivån höjs. Ökningen av intäkter möts dock till stor del av ökade kostnader för bl.a. personal och lokaler samt insatser kopplat till digitalisering av tillsynsprocesser (där insatsens effekter i form av effektiviseringar realiserar först senare) i enlighet med den självkostnadsprincip som råder för tillsynen.

Med anledning av att livsmedelskontrollen genomgått en omställning från fasta årliga avgifter till efterhandsdebitering har kostnaderna stigit p.g.a. ökad administration. Kostnadsökningarna medförde att självfinansieringsgraden under en period sjönk. Övergången till efterhanddebitering är i stort avklarad vilket medför att relaterade kostnader framgent bedöms minska succesivt i takt med att organisationen och arbetssätt anpassas. Självfinansieringsgraden bedöms stabiliseras på en fortsatt hög nivå.

Utifrån miljöförvaltningens utvecklingsplan ökar graden av digitalisering. Fortsatt utveckling av digitala inspektioner medför initialt högre kostnader men förväntas framåt höja effektiviteten inom tillsynen ytterligare.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	Utfall 2022	VP 2023	VP 2024
Miljöbalks-tillsyn	75,6	82,2	83,9
Livsmedels-tillsyn	42,2	40,0	43,0
Summa	117,7	122,2	126,9

I takt med att verksamheten växer ökar antalet årsarbetare för att möta upp behovet. Tabellen ovan visar att antalet årsarbetare inom miljöbalkstillsynen har ökat mellan 2022 och 2024. Ökningen i verksamhetsplan 2024 beror främst på stärkt satsning på tillsyn av förorenad mark samt handläggning av klagomål.

Även antalet årsarbetare inom livsmedelskontrollen ökar men ligger relativt stabilt mellan åren. Ambitionen är att över tid bibehålla en jämn nivå för att kunna klara uppdraget och leverera en högkvalitativ kontroll.

Aktiviteter:

- Översyn av nämndens taxor.
- Tillämpa system för uppföljning av utförd tillsynstid motsvarar betalade avgifter.

Nämndmål: 3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att Stockholms stads upphandlingar är hållbara

Förväntat resultat

Stockholm är i framkant när det gäller miljö- och klimatkrav vid inköp, samt uppföljning av att kraven efterlevs. Cirkulariteten i inköpsprocesser ska öka, och miljö- och klimatpåverkan från varor och tjänster som staden köper in ska minska. Stockholms stad ska vara en fossilfri organisation år 2030 och påverkan på den biologiska mångfalden ska minska genom krav som gynnar biologisk mångfald i och utanför staden.

Beskrivning

Förvaltningen ska använda sin expertkunskap för att bistå andra verksamheter i staden att ställa relevanta krav på cirkularitet, miljö och klimat vid upphandlingar, och att implementera dessa under avtalstiden. Det gäller till exempel vid ny- och ombyggnationer, förvaltning av grönområden, upphandling av solenergianläggningar, varor, livsmedel, kemikalier, städtjänster samt fordon och transporter. För upphandlingsrelaterade aktiviteter kopplat till kemikalieområdet, se även nämndmål 2.4.4.

Aktiviteter:

- Delta med miljö- och klimatexpertis i stadens kategoriarbete för upphandling, vid bl.a. om- och nybyggnation, förvaltning av grönområden, upphandling av solenergianläggningar, varor, livsmedel, kemikalier, städtjänster samt fordon och transporter.
- Ansvara för inköpskategorin fordon.
- Stödja förvaltningar och bolag inom cirkulära inköpsprocesser.
- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav

inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen.

- Bidra med expertkompetens inom miljö, klimat och cirkularitet till stadsledningskontorets utredning om miljöspendanalys.
- Stärka kemikaliecentrums specialiststöd till stadens olika verksamheter inom upphandlingar.
- Utveckla arbetssätt för att identifiera avtalsområden där det förekommer PFAS, bisfenoler och ftalater för att på sikt undvika dessa ämnen

Nämndmål: 3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är innovativ och använder digitala verktyg

Förväntat resultat

Stärkt förmåga för verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering genom att utveckla arbetssätt enligt mer agil metodik samt skapa samarbeten genom tvärfunktionella team. Samtidigt som balans säkerställs mellan effektivisering och kvalitet ska ett aktivt arbete ske genom vidareutveckling av befintliga tjänster, alternativt avveckling om önskad effekt och nytta inte längre uppnås.

Beskrivning

För att fortsätta förflyttningen i förvaltningens digitala transformation behöver förvaltningen utveckla arbetssätt och metoder för lärande och innovation. De metoder som börjat användas under 2023 behöver utvecklas och stärkas under 2024 för att skapa en fortsatt ökad takt i den digitala utvecklingen. I det kommer fortsatt dialog och samarbete med stadens övriga verksamheter, och inte minst stadsledningskontoret, vara avgörande för att möjliggöra tillskapandet av smartare och effektivare lösningar som gör det lättare att göra rätt för företag och medborgare. En viktig del av utveckling och den digitala transformationen är livscykelhantering där även befintliga tjänster behöver vidareutvecklas, eller avvecklas.

Aktiviteter:

- Fortsätta att aktivt använda de nya funktioner och förmågor som förvaltningens geodataplattform skapat för att förbättra förvaltningens datahantering.
- Stärka och utveckla metoder för att möjliggöra mer agil utveckling.
- Testa och införa digitala verktyg för digital tillsyn i syfte att öka kvalitet och effektivitet.
- Aktivt använda förvaltningens projektportfölj för att styra och stötta prioriteringar, och säkra projektens framdrift.

- Vidareutveckla lösningar för radonrapportering, anmälan av värmepump och dispens för matavfallshantering.
- Öka användning och nytta av förvaltningens information genom publicering av öppna data samt integrationer mellan system i syfte att skapa nytta för övriga förvaltningar liksom externa verksamheter.
- Utforskande av innovationer och samverkansmöjligheter inom IoT ("Internet of things"), sensorer, artificiell intelligens och Machine Learning samt automatisering.
- Aktivt deltagande i insatser avseende förbättrad service till företagare.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Förvaltningen arbetar med att i största möjliga mån erbjuda platser för feriearbeten, examensarbeten och praktikplatser och samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen sker för att finna matchningar för Stockholmsjobb. Förvaltningen samverkar också med akademien som ett led i den framtida kompetensförsörjningen.

Stadens näringslivspolicy är vägledande i förvaltningens utvecklingsarbete. Med utgångspunkt i arbetet med *Rätt väg in* sker en fortsatt utveckling på digitaliseringsområdet med hjälp av såväl befintliga, som nya, e-tjänster. Det gäller dels sådana tjänster som riktar sig till företagen, men också digitala verktyg för kontroll och tillsyn. Bemötandefrågor kring tillsyns- och kontrollarbete lyfts, bl.a. genom fortsatta utbildningsinsatser.

En välfungerande tillsyn och kontroll gynnar vidare stadens näringslivsklimat. Det ska vara enkelt, både som medborgare och som företag, att komma i kontakt med miljöförvaltningen.

Stadens webbplats uppdateras löpande och utvecklas för att bli mer lättillgänglig. Genom en tydlig och relevant myndighetsutövning ska företagen uppleva stadens agerande som effektivt och ändamålsenligt – allt med en ökad kundnöjdhet i fokus.

Bekämpande av matfusk, avfallsfusk och annan brottslighet, utgör en central del av det trygghetsskapande arbetet och är en del i stadens arbete mot välfärdsbrott. För att kunna erbjuda goda förutsättningar och rättvisa villkor utvecklas de brottsbekämpande och förebyggande samarbetena ytterligare med berörda myndigheter. Inom tillsynsverksamheten stärks samverkan med flera myndigheter inom ramen för projektet "Samordnad tillsyn".

Den årliga NKI-undersökningen (Nöjd Kund Index) ska analyseras och eventuellt kompletteras med fördjupad undersökning. Detta som ett underlag till ytterligare utveckling inom, för miljö- och hälsoskyddsnämnden, relevanta områden.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	30	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	8	Tas fram av nämnd	Tertial
 Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	82	73	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB se över och revidera stadens näringslivspolicy samt ta fram en bilaga till näringslivspolicyn med en etableringsstrategi för Stockholm	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är effektiv med hög professionalitet och god service

Förväntat resultat

Nämndens myndighetsutövning är effektiv, opartisk och rättssäker, och företag och allmänhet som har kontakt med förvaltningens handläggare får ett gott bemötande och bra service.

Beskrivning

Nämnden prioriterar fortsatt en effektiv och rättssäker myndighetsutövning och god service till företag och allmänhet. Målen följs framförallt upp genom punktlighetsmålen för tidsåtgång vid vissa ärenden och genom den årliga NKI-undersökningen (Nöjd Kund Index) som ger en bild av hur företagen uppfattar tillsyns- och kontrollverksamheten. Allmänheten har lätt att komma i kontakt med förvaltningen genom särskilda servicetelefoner. Som komplement finns ett antal e-tjänster som ständigt är tillgängliga.

Aktiviteter:

- Följa och analysera utvecklingen av NKI för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområden.
- Utveckla informationen om tillsyn och kontroll i syfte att göra den än mer förutsägbar, d.v.s. underlätta för företag och förbättra förståelsen för regelverken.
- Delta i arbetet med att revidera näringslivspolicyn.
- Delta i det stadsövergripande projektet ”Samordnad tillsyn”.
- Utveckla nämndens e-tjänster i syfte att förenkla för företag.

- Samverka inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) för ökad samsyn, effektivisering och likabehandling inom tillsynen/kontrollen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	90 %		Tertial
Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	84		År
Handläggning av anmälan om misstänkt matförgiftning påbörjas senast arbetsdagen efter inkommen anmälan	90 %		Tertial
Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	95 %		Tertial
Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	95 %		Tertial

Nämndmål: 3.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens samverkan med universitet och högskolor är god

Förväntat resultat

Kompetensutveckling inom spetsområden och ökat utbyte av kunskap och praktiska erfarenheter mellan universitet och Stockholms stad för att bidra till verksamhetsutveckling och innovationsarbete. Platser för högskolepraktik tillgängliggörs och därigenom lär fler studenter känna miljöförvaltningen som en attraktiv arbetsplats.

Beskrivning

Miljöförvaltningen ska ha en god samverkan med universitet och högskolor som ett led i att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt för att förenkla tillgängliggörandet av relevanta forskningsresultat. Miljöförvaltningen ser dock vissa utmaningar avseende att säkra kompetensförsörjningen på lång sikt, eftersom efterfrågan på kompetens inom miljö-, klimat- och hälsoskyddsområdet kommer att öka och antalet studenter som söker sig till passande utbildningar minskar. Detta kan leda till att förvaltningen kommer ha svårt att rekrytera till sina kärnbefattningar framöver. Förvaltningen arbetar med att stärka samverkan med relevanta utbildningsinstitutioner, samt arbetar vidare med olika strategier för att öka attraktiviteten till yrkesområdet samt för att utveckla och förändra arbetssätt för att klara av kompetensförsörjningen.

Staden har ett samarbetsavtal med Stockholms universitet, där *Klimat och Energi* är ett av tre prioriterade områden för samverkan. Utifrån stadens utmaningar och universitetets forskningsområden ska samarbetet utvecklas och konkretiseras. Miljöförvaltningen medverkar i Stockholm Sensible Lab som är stadens samarbete med KTH och MIT, kopplat till samarbetsavtalet avseende smarta lösningar till framtidens stad. Samarbete sker också bland annat inom miljö- och hälsoskydd, vattenförvaltning, kemikaliearbete, biologisk mångfald och luftföroreningar. Vidare erbjuder förvaltningen varje år ett antal platser för examensarbeten och högskolepraktik.

Med anledning av de höga ambitionerna inom klimatområdet ser staden ett behov av att utveckla den långsiktiga dialogen med akademien inom klimatområdet. Med behov av såväl nya vetenskapliga rön som utökad samverkan kopplad till klimatmålen inrättas ett långsiktigt vetenskapligt råd där förvaltningen deltar.

Aktiviteter:

- Samverka som partner med lärosäten och branschforskningsinstitut i nationella och internationella projekt och delta i referensgrupper till forskningen som en viktig del i omvärldsbevakning.
- Medverka på relevanta arbetsmarknadsdagar som organiseras av universitet och högskolor.
- Medverka i kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet.
- Fortsätta upprätthålla kontakt med ledande forskare i ett vetenskapligt råd för kemikaliearbetet.
- I samarbete med forskare utveckla och genomföra övervakning av människors exponering för farliga ämnen.
- Strategiskt partnerskap med Stockholms universitet, mastersprogrammet i miljö- och hälsoskydd, för att öka konkurrenskraften och attraktiviteten till utbildningen.
- Delta i det nyinrättade vetenskapliga rådet inom klimatområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Tillsyn av fastighetsägares egenkontroll, riktad bostadstillsyn samt handläggning av klagomål på störningar i bostäder leder till att inomhusmiljön för boende i staden kontinuerligt förbättras. Miljöförvaltningen involveras också i ett tidigt skede i stadens planprocesser, för att miljö- och klimatkrav ska kunna tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt.

Mycket av miljö- och hälsoskyddsnämndens pågående arbete ligger i linje med intentionerna för Fokus Järva, där den riktade bostadstillsynen i socioekonomiskt svagare områden är ett exempel. Miljöförvaltningen ska under 2024 arbeta med att synliggöra sin närvaro i området än mer, stärka samverkan med Järva stadsdelsförvaltning samt utöka arbetet inom relevanta områden. Förutom ordinarie tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt livsmedelslagstiftningen ska nämnden bl.a. i samverkan med Järva stadsdelsförvaltning ordna dialoger med invånare, civilsamhälle och näringsliv inom relevanta områden; exempelvis boendes rättigheter kopplat till inomhusmiljö och livsmedelshantering inför start av näringsverksamhet. Riktade tillsynsinsatser avseende bl.a. centrumanläggningar och olaglig avfallshantering bidrar till ökad trygghet i området. Förvaltningen kommer också att lägga särskilt fokus på åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden i Järva. Även arbete för att

minska effekterna av värmebölja är aktuellt i bl.a. Järvaområdet. Detta är en del av stadens arbete med en rättvis klimatomställning, men insatserna kommer även ske inom andra delar av staden vid sidan av Järvaområdet. Vid projektansökningar överväger förvaltningen löpande om planerade åtgärder kan vara lämpade för Järvaområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vidareutveckla den riktade tillsynen av centrum- och flerfamiljsfastigheter med särskilt fokus på fokusområden. Arbetet sker i samråd med stadsbyggnadsnämnden och Storstockholms brandförsvaret för att möjliggöra riktade gemensamma insatser. I uppdraget ingår information till boende och andra berörda om rättigheter och möjligheter att anmäla brister i fastigheternas skick, avfallshantering och underhåll	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och i samråd med Storstockholms brandförsvaret utreda arbetssätt för att identifiera byggaktörer som inte uppvisar god förvaltningskvalitet med syfte att inkludera den information i bedömning av planbesked för att säkerställa god förvaltningskvalitet hos byggaktörer som beviljas planstart	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.3.1 Bostäder och andra vistelsemiljöer ska inte medföra risk för människors hälsa

Förväntat resultat

Stadens verksamheter och fastighetsägare har en god egenkontroll vilket leder till sunda bostäder och vistelsemiljöer samt minskad risk för smitta. Nämndens riktade tillsyn av flerbostadsfastigheter i riskområden, däribland Järva, och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas.

Beskrivning

Nämndens tillsyn med avseende på hälsoskydd omfattar en rad områden, däribland skolor och förskolor, flerbostadshus, vård- och omsorgsboenden, bassängbad och plaskdammar samt strandbad. Tillsynen rörande inomhusmiljöer syftar till att förebygga risker för människors hälsa såsom skadliga bullernivåer, bristande ventilation, fukt- och mögel, för låga eller för höga inomhustemperaturer och luktstörningar. Hälsoskyddstillsynen omfattar även smittspårning och förebyggande av smittspridning mellan kunder som nyttjar hygienverksamheter, såsom tatuerare, fotvård, piercingstudior m.m. Nämnden kontrollerar även badvattenkvaliteten på stadens officiella strandbad, bassängbad och plaskdammar. Nämnden kontrollerar även att radon mäts i skolor och förskolor samt flerbostadshus.

Aktiviteter:

- Genomföra riktad bostadstillsyn i hyreshus i socioekonomiskt svaga områden, bl.a. Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och Skärholmen. Urval av fastigheter för tillsyn görs utifrån tidigare genomförd inventering av hyreshus i behov av tillsyn.

- Genomföra tillsyn enligt plan på tillfälliga boenden i socioekonomiskt svagare områden.
- Genomföra tillsyn enligt plan på HVB-hem och LSS-boenden.
- Handlägga klagomål på störningar i bostäder.
- Riktad tillsyn gällande fastighetsägares egenkontroll.
- Tillsyn över att radon mäts i flerbostadsfastigheter.
- Riktad tillsyn över efterlevnaden av rökförbudet i tobakslagen, samt hantering av klagomål på rökning kopplade till tobakslagen.
- Bedriva tillsyn över både anmälningspliktiga hygienverksamheter och ej anmälningspliktiga verksamheter med risk för blodsmitta eller annan smitta.
- Minska risken för smittspridning genom objektburen smitta. Stödja Smittskydd Stockholm vid utbrott av allvarlig smitta, t.ex. Legionella.
- Medverka i Miljösamverkan Stockholms projekt för smittskydd, och inom projektet anordna seminarier och genomföra smittskyddsövning.
- Mätning av joniserande bakgrundsstrålning i syfte att få kunskap om hur strålningen varierar vid olika tidpunkter och på olika platser i kommunen. Därmed kan man säkrare fastställa om en förhöjd bakgrundsstrålning beror på en naturlig variation eller på ett tillskott av radioaktiva ämnen från en extraordinär händelse i eller utanför Sverige.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft.	86 %		År
Kommentar Att målvärdet för de kommunala bostadsbolagen är något lägre än föregående år (samt lägre än målet för andelen flerbostadsfastigheter i staden totalt) beror på att flera av de kommunala bostadsbolagen har börjat mäta om radonhalterna. Bostadsfastigheter som tidigare varit mätta och haft halter under referensvärdet, visar nu värden över 200 Bq. Detta gör att andelen av fastigheter som är kontrollerade och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq har minskat.			
Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	90 %		År
Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95 %		Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Miljöförvaltningen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Genom ett närvarande ledarskap grundat i tillitsbaserad styrning ökar medarbetarnas delaktighet, engagemang

och trivsel på arbetet, vilket bidrar till en arbetsmiljö där goda förutsättningar för lärande, samverkan och god prestation ges.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Miljöförvaltningen arbetar för att främja hälsa på arbetsplatsen genom att skapa ett öppet arbetsklimat som bidrar till att alla kan känna delaktighet, engagemang och trivsel på sin arbetsplats och i sin yrkesroll. Chefer, medarbetare och skyddsombud ska samverka för att skapa en god arbetsmiljö. Samtliga avdelningar och enheter tar fram arbetsmiljöplaner. Arbetsmiljöplanen är en del av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och utgår från en inventering av arbetsmiljön med därtill kopplad riskbedömning. Framtagande av planen och uppföljning sker på arbetsplatsträff där utrymme ska finnas för analys och dialog kring förbättring och utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att kvalitetssäkra förvaltningens arbete med årlig uppföljning kopplat till det systematiska arbetsmiljöarbetet framgent genomförs en delavstämning i samband med tertialrapport 2. Ett utvecklingsområde som identifierats är att fortsätta stärka arbetet mot otillbörlig påverkan, framförallt önskas tydligare instruktioner om rapporteringsvägar när något inträffat.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	84	83	År
 Sjukfrånvaro	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö och gott ledarskap

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen är fortsatt en attraktiv arbetsgivare med arbetsmiljön i fokus som håller en hög produktionstakt med kompetenta medarbetare som trivs på arbetet. Tillitsbaserad styrning och tillit till professionen präglar organisationens kultur och arbetsätt.

Beskrivning

Miljöförvaltningen fortsätter satsa på kompetensförsörjning i enlighet med kompetensförsörjningsplanen. Förvaltningen står inför vissa utmaningar med att säkra långsiktig kompetensförsörjning och arbetar bland annat med att stärka arbetsgivarvarumärket genom högre närvaro på LinkedIn och utvecklade rekryteringsannonser för att attrahera presumtiva

medarbetare. Miljöförvaltningen arbetar också för att vara en attraktiv och modern arbetsplats genom att satsa på digitalisering, automatisering och AI enligt förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering där bland annat digitala former för lärande utvecklas och förstärks. Förvaltningen erbjuder även attraktiva villkor i arbetet t.ex. i form av flexibla arbetstider och moderna arbetsformer som främjar möjligheten att ha balans mellan arbete med privatliv. Förvaltningen kommer fortsatt att erbjuda friskvårdsaktiviteter för medarbetarna, med möjlighet att ta ut friskvårdstimme samt erhålla friskvårdsbidrag i enlighet med stadens beslut.

Utbildningar inom relevanta områden erbjuds kontinuerligt förvaltningens chefer och medarbetare. Förvaltningens arbete med att bibehålla ett gott ledarskap fortsätter genom ledningsutveckling med utgångspunkt i stadens chefsprofil. Rekryteringar sker kompetensbaserat och en mångfald hos de sökande eftersträvas.

Aktiviteter:

- Erbjud utbildningar inom bland annat juridik och ärendehantering för förvaltningens medarbetare och chefer.
- Erbjud utbildningar för förvaltningens chefer inom ledarskap, lönebildning, arbetsmiljö, arbetsrätt och kompetensbaserad rekrytering.
- Fortsatta kompetensutvecklingsinsatser för förvaltningens inspektörer inom bemötandefrågor och otillåten påverkan så som hot och våld.
- Tillsammans med övriga tekniska förvaltningar fortsatt delta i utbildningsinsatsen TN-akademin
- Implementera årlig uppföljning av systematisk arbetsmiljö enligt stadens nya SAM-modul i stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS).

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens samhällsviktiga verksamhet ska kunna bedrivas även om en extraordinär händelse skulle inträffa. Detta förutsätter en god beredskapsplanering med bland annat kontinuitetsplaner och åtgärder för att minimera risker som identifieras i förvaltningens risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Inom ramen för stadens process med risk- och sårbarhetsanalyser ska RSA steg 1 till 4 genomföras under året. Implementering av riskhanteringsåtgärder fortsätter under 2024 utifrån tidigare genomförda analyser. Mer information finns även under nämndmål 3.5.1. Vid upphandling genomförs relevanta kontroller för att tillse att leverantörer lever upp till gällande lagar och regler.

Förvaltningen kommer, liksom övriga staden, att ha ett ökat fokus på informationssäkerhet under de kommande åren. För 2024 kommer områdena registerförteckning och informationsklassning att vara särskilt prioriterade. Mer information finns i bilaga 9,

informationssäkerhetsplan ("Ledningens genomgång").

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	85 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	85 %	81 %	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete servicenämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda hur miljöspendanalys kan införas på stadens inköp	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens beredskapsplanering är god

Förväntat resultat

Förvaltningen ska en god beredskapsplanering med syfte att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan bedrivas även om en extraordinär händelse skulle inträffa.

Beskrivning

Inom ramen för stadens nya process med risk- och sårbarhetsanalyser ska en ny omgång genomföras under året, och ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med kontinuitetsplanering. Den nya krigsledningsorganisationen, som fastställdes under 2023, ska övas under våren, och vid behov justeras.

Aktiviteter:

- Genomförande av en ny omgång av RSA steg 1-4.
- Fortsatt arbete med kontinuitetshöjande åtgärder för samhällsviktig verksamhet.
- Övning av förvaltningens krisledningsorganisation.
- Övning av förvaltningens nya krigsledningsorganisation, i samband med stadens övergripande övning Stadsö24.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämnden bidrar i hög grad till tryggheten i staden eftersom stora delar av arbetet mer eller mindre direkt bidrar till att förebygga och avhjälpa problem som kan påverka invånarnas

miljö och hälsa. Detta sker bl.a. genom den ordinarie tillsynen av exempelvis miljöfarliga verksamheter, hygienverksamheter och kontroll av livsmedelsanläggningar, men även i samarbete med andra myndigheter så som socialnämndens tillståndsenhet och polisen.

Välfärdsbrott

Nämnden genomför en rad insatser för att motverka välfärdsbrottslighet och annan otillåten verksamhet inom ramen för sitt uppdrag. Inom ramen för projektet ”Samordnad tillsyn” planeras gemensamma insatser med polisen, tullen och flera andra myndigheter. Syftet är även att implementera en utökad möjlighet att dela information mellan olika delar av staden i syfte att identifiera oegentligheter.

Nämnden ska fortsätta arbeta med stärkt avfallstillsyn i syfte att förebygga illegal hantering av avfall, och kontroll för att upptäcka och motverka livsmedelsfusk fortsätter likaså. Nämnden ska även fortsatt bedriva tillsyn i centrumanläggningar med fokus på anläggningar där risken för illegal verksamhet bedöms hög. Förvaltningen har också för avsikt att genom stadsledningskontoret (kopplat till pågående arbete inom det stadsövergripande projektet Samordnad tillsyn) undersöka möjligheten att söka medel från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) i syfte att ytterligare utveckla kompetens och strategier för arbetet med att motverka illegal verksamhet.

Nämndmål: 3.6.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen arbetar för att konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda. Detta sker genom att kontrollera att livsmedelsföretagare efterlever lagstiftningen och att brister blir åtgärdade. Förvaltningen är rådgivande gentemot verksamhetsutövare och allmänhet.

Beskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utför de planerade kontrollerna enligt kontrollplanen (bilaga 3) samt de händelsestyrda och de uppföljande kontroller som bedömts som nödvändiga. En beredskapsplan för att bibehålla livsmedelssäkerheten finns upprättad och är tillämpbar vid händelse av kris eller annan samhällsstörning. Detta är en av många viktiga delar i stadens beredskapsarbete, där nämnden också kontinuerligt arbetar för att höja sin beredskapsförmåga.

Aktiviteter:

- Utföra cirka 7000 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller samt uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser.
- Handläggning av klagomål och anmälan om misstänkt matförgiftning.

Nämndmål: 3.6.2 Miljö- och hälsoskydds nämnden arbetar brottsförebyggande genom att upptäcka och motverka livsmedelsbedrägerier och fusk

Förväntat resultat

Konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda, och företag kan konkurrera på lika villkor.

Beskrivning

Livsmedelsbedrägerier eller fusk med livsmedel är avsiktliga överträdelser av livsmedelslagstiftningen, som vilseleder konsumenterna, och som görs för ekonomisk vinning. Nämndens uppgift är att upptäcka, motverka och förebygga livsmedelsfusk, vilket bl.a. sker genom kontroll, provtagning och samverkan med andra myndigheter.

Aktiviteter:

- Fortsätta arbetet i den särskilda grupp som arbetar med livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på inkomna tips om livsmedelsfusk och uppsökande verksamhet för att komma åt de som inte står under förvaltningens vanliga kontroll.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för medborgare och företag. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. Klarspråk är en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information. Miljöförvaltningen tillhandahåller även översättning av information till de nationella minoritetsspråken när så efterfrågas.

Förvaltningen har för avsikt att stötta stadsdelarna i identifiering och utveckling av arenor för dialog med invånare, med syfte att ge förutsättningar för omställning som leder till minskat klimatavtryck. Arbetet ska ske tillsammans med andra fackförvaltningar, bolag och lokalt näringsliv och civilsamhälle. Förvaltningen kommer även att, i samverkan med Järva stadsdelsförvaltning, ordna dialoger med invånare, civilsamhälle och näringsliv inom relevanta områden; exempelvis boendes rättigheter kopplat till inomhusmiljö, biologisk mångfald samt livsmedelshandling inför start av näringsverksamhet inom området. Miljöförvaltningen har också för avsikt att stötta stadsdelsnämnder och andra investerande nämnder vid genomförande av medborgarbudget, genom att föreslå olika lämpliga åtgärder inom nämndens expertområden.

Jämställdhetsperspektivet ska tas i beaktande inom nämndens samtliga verksamhetsområden, och eventuella skillnader mellan könen avseende insatser utfall ska analyseras där det är relevant. Jämställdhetsanalyser ska genomföras och redovisas i tjänsteutlåtanden där det är

relevant. Likaså ska ingen lämnas utanför; principen om ickediskriminering och vikten av att ha ett funktionshinderperspektiv ska belysas för att förverkliga målen i Agenda 2030. Miljöförvaltningen har sedan länge arbetat med olika insatser inom jämställdhet- och diskrimineringsområdet; exempelvis genomförs årligen en omfattande lönekartläggning för att säkerställa att osakliga löneskillnader mellan könen inte förekommer och förvaltningen bedriver ett omfattande likabehandlingsarbete utifrån diskrimineringslagstiftningen för att främja lika rättigheter och möjligheter. Bland de aktiva åtgärder som genomförts återfinns bland annat kartläggning av arbetsvillkor och säkerställande av icke-diskriminering i rekryteringsrutinerna.

Inom tillsynen tillämpas ett humanperspektiv där åtskillnad inte görs mellan könen utan lagstiftningen betonar likabehandling. Förvaltningens arbete kan således bidra till jämställd och jämlik hälsa, där alla stadens medborgare ska ha lika möjligheter till exempelvis en god boendemiljö. Miljöförvaltningens strategiska arbete för ökad jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter har främst inriktat sig på där normer skapas; det ska finnas ett jämställdhets- och ett inkluderande perspektiv i det dagliga arbetet, i alla delar av organisationen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

Miljöförvaltningen arbetar brett inom ramen för såväl tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt livsmedelslagstiftningen som den proaktiva projekt- och programverksamheten för att säkerställa efterlevnaden av Barnkonventionen inom nämndens ansvarsområden för barns rätt till en hälsosam miljö och säkra livsmedel. Inom ramen för nämndens tillsynsarbete utförs även barnkonsekvensanalyser i de fall nämndens beslut har inverkan på barns rätt. Rutiner och bedömningsgrunder för genomförande av barnkonsekvensanalyser har tagits fram specifikt för tillsynsarbetet inom områdena skola och förskola samt bassängbad och plaskdammar. Dessa kan användas som modell inom andra tillsynsområden där en barnkonsekvensanalys behöver genomföras i det enskilda fallet.

Även Stockholms stads kemikalieplan har ett starkt uttalat fokus på att minska framförallt barns exponering av farliga ämnen. Ett omfattande arbete för kemikaliesmarta förskolor utförs av förskolorna med vägledning från miljöförvaltningen. Sedan 2021 har arbetet breddats till att rikta sig även till skolor och fritidshem. I samarbete med utbildningsförvaltningen har en vägledning tagits fram för dessa verksamheter.

Miljöförvaltningen bedriver också, i enlighet med stadens internationella strategi och miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete, ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen.

Agenda 2030

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har eget ansvar eller delansvar för stadens genomförande av fyra av målen i Agenda 2030;

- Mål 7. Hållbar energi för alla (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
- Mål 12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
- Mål 14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

- Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 7. Hållbar energi för alla (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Staden har kommit långt i omställningen till förnybar energi och arbetet behöver fortsätta med att förändra och ställa om energisystemen, byta fossilt mot förnybart samt effektivisera energianvändningen i samhället. Den främsta utmaningen är omställning av transportsektorn.

Förvaltningens löpande arbete med energieffektivare fordon (framför allt elfordon), ökad andel biobränslen, utfasning av fossila uppvärmningssystem, energieffektivisering i byggnader och verksamheter samt ökad förnybar elproduktion är alla viktiga komponenter för att nå målet *Hållbar energi för alla* liksom stadens miljö- och klimatmål likväl som nationella och globala klimatmål.

Mål 12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Förvaltningens löpande arbete med att aktivt kommunicera och bidra till åtgärder i stadens miljöprogram, klimathandlingsplan, handlingsplaner för cirkulärt byggande och hållbar plastanvändning, kemikalieplan, avfallsplan, program för inköp, samt stadens matstrategi bidrar till att nå delmålen inom hållbar konsumtion.

Exempel på insatser är webbsidan Kemismart.se som ger ungdomar råd kring konsumtion kopplat till kemikalier. Förvaltningen kommer inom ramen för konceptet Miljö- och klimatpakten anordna dialoger med näringslivet. Förvaltningen har även för avsikt att identifiera och stötta stadsdelarna i utveckling av arenor för dialog med invånare, med syfte att ge förutsättningar för omställning som leder till minskat klimatavtryck.

Mål 14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 14 handlar om att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt. Påverkan på de marina miljöerna är storskalig och sträcker sig utanför stadens rådighetsgränser. Utmaningarna är kopplade till miljögifter, exploatering och andra aktiviteter i och kring vattenmiljöerna, exempelvis nedskräpning, överfiske, destruktiva fiskemetoder och klimatförändringar. Stadens rådighet är främst kopplad till stadens arbete för god vattenstatus utifrån vattendirektivet samt åtgärder kopplade till avfall. Uppdraget att ta fram och genomföra lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster är prioriterade insatser för måluppfyllelse. Frågor som att tillämpa tillsyn i vattenrelaterade frågor, samverka med andra förvaltningar kring stadsutvecklingsfrågor, exploatering och drift är prioriterade i arbetet.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 15 handlar om att genom hållbar markanvändning stoppa förlusten av den biologiska mångfalden och stärka ekosystemen. Avvägningen mellan att bevara och stärka den

biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster som människor är beroende av och tillåta uttag av naturresurser är en intressekonflikt.

Generellt sett har staden stor rådighet över målet inom Stockholm stads gränser då staden dels äger mycket mark och dels har planmonopol för mark- och vattenanvändning. Stadens handlingsplan för biologisk mångfald med ett flertal konkretiserade stadsdelsvisa åtgärdsförslag (SÅF) är ett stöd för det fortsatta arbetet för stadens verksamheter i detta arbete. Planen utgör en grund för arbetet med att nå mål 15 samt en plattform för samverkan både inom staden och med externa parter såsom näringsliv, fastighetsägare och föreningsliv. Åtgärdsförslagen lägger grunden för utökad samverkan mellan olika aktörer i staden som arbetar med att förvalta och utveckla naturmarken.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med målansvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ta fram förslag på så kallade flaggade indikatorer i syfte att följa upp stadens arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med målansvariga nämnder och bolagsstyrelser för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, revidera och uppdatera Hållbarhetsrapport 2021	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.7.1 Miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

Förväntat resultat

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. Nolltolerans för diskriminering och trakasserier råder på förvaltningen. Nämnden har ett gott samarbete med rådet för funktionshinderfrågor.

Beskrivning

Miljöförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för chefer och medarbetare för att minimera risken för att diskriminering sker. Förvaltningen tillämpar ett kompetensbaserat rekryteringsförfarande för att minimera risken för diskriminering i rekryteringsprocesserna. Förvaltningen följer även en systematisk arbetsgång med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är en utgångspunkt för förvaltningens arbete med dessa frågor.

Aktiviteter:

- Kompetensutveckling kring bl. a. diskriminering, jämställdhet, normkritik och HBTQ-frågor samt hur dessa perspektiv lyfts vid rekrytering.

- Arbeta med inkluderande kommunikation genom bl.a. utbildning i klarspråk i e-post.
- Uppföljning av medarbetarenkät kopplat till likabehandlingsfrågor.
- Tillsammans med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor fastställa en årsplan avseende rådets fokusområden för 2024.
- Utifrån av rådet valda fokusområden formulera konkreta aktiviteter för rådet under 2024.
- Involvera fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens råd för funktionshinderfrågor i relevanta ärenden, företrädesvis i tidigt skede där så är möjligt.

Nämndmål: 3.7.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation ska underlätta för stadens verksamheter, näringsliv och invånare att agera i linje med gällande regelverk och agera för att uppnå stadens miljömål

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation underlättar för målgrupperna och bidrar till att öka kunskapen om vilka egna insatser som är möjliga att göra, öka förståelsen för innebörden av regelverk och styrande dokument samt öka engagemang och beteendeförändringar och därmed påskynda takten i genomförandet av miljö- och klimatarbetet.

Beskrivning

Kommunikationen stöttar kärnverksamhet som tillsyn, expertstöd och programarbete. Miljöförvaltningen kommunicerar med olika metoder och i olika kanaler. Målgrupperna finns både inom stadens verksamheter, som andra nämnder och bolagsstyrelser, och utanför, som civilsamhälle, näringsliv och invånare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB har tillsammans med Kommunstyrelsen ansvaret att leda samordningen av stadens kommunikation inom miljö och klimat. Kommunikationen sker ofta i form av planerade insatser, bland annat genom spridning av exempel som speglar målgruppernas vardag och verklighet. Kommunikationen sker även när tillfällen ges, på andras initiativ, som exempelvis genom förfrågningar från media.

Aktiviteter:

- Öka de strategiskt kommunikativa insatserna för att stärka engagemanget i stadens verksamheter för implementering av beslutade miljö- och klimathandlingsplaner samt åtgärdsprogram och åtgärdsförslag. Under 2024 ska exempelvis insatser göras för att stötta genomförandet av förväntat beslutade styrdokument som miljöprogram, klimathandlingsplan och kemikalieplan. E-utbildningen om miljöprogrammet ska revideras och vara klar för lansering i samband med förväntat beslut om nytt program i

kommunfullmäktige. E-utbildning om naturskötsel ska spridas till staden och upphandlade leverantörer.

- Fortsätta att underlätta för verksamheter som får tillsyn och kontroll att följa regelverket. Under 2024 ska exempelvis information på stadens webb riktad till verksamheter utvecklas. Specifika insatser riktade till nystartade företag inom livsmedelsbranschen ska genomföras. Framtagen vägledning riktad till skolor och förskolor kring inom- och utomhusmiljö ska spridas liksom information om säkra livsmedel.
- Fortsätta skapa medvetande, intresse och engagemang hos invånare för att ställa om till ett beteende som leder till minskat klimatavtryck och ökad miljönytta. Insatser för att medvetandegöra kopplingen mellan konsumtionsmönster och klimatavtryck ska genomföras. Under 2024 ska exempelvis förvaltningen arbeta tillsammans med Järva stadsdelsförvaltning genom att ordna dialoger med invånare om biologisk mångfald och rättigheter kopplat till inomhusmiljö. Energispartips ska fortsatt aktivt spridas till bostadsrättsföreningar. Även insatsen ”Kemismart” ska fortsätta för att upplysa ungdomar om koppling mellan konsumtion och kemikalier.
- I ökad utsträckning arrangera dialog med näringslivet i syfte att inspirera/få inspel till utveckling för ökad miljönytta och minskat klimatavtryck. Under 2024 ska exempelvis två dialogevents med företag inom Miljö- och klimatpakten arrangeras.
- Fortsätta att underlätta för intresserade att få insyn i stadens miljöarbete samt kommunicera fakta om miljötrender. Under 2024 ska exempelvis resultatet av tillsynens arbete synliggöras i högre utsträckning.

Nämndmål: 3.7.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska på internationell nivå verka för ett proaktivt miljöarbete som driver åtgärds- och utvecklingsarbete framåt

Förväntat resultat

Genom att delta i olika nätverk bevakar förvaltningen utvecklingen inom olika miljö- och klimatfrågor på EU-nivå. Genom demonstrationsprojekt testas innovativa hållbarhetslösningar, och med hjälp av erfarenheter från dessa projekt föreslås regel- förändringar så att staden kan driva ett proaktivt miljö- och klimatarbete, exempelvis vad gäller energieffektivisering och minskade växthusgasutsläpp.

Beskrivning

Förvaltningen deltar bl.a. i Eurocities miljöforum (och därtill underliggande arbetsgrupper), i transport- och mobilitetsnätverket POLIS samt i arbetsgrupper inom C40 och europeiska klimatkontraktets nätverk Net Zero Cities. Förvaltningen deltar även i Smart Cities and Communities, ett nätverk för städer som bedrivit större EU-projekt. Förvaltningen lyfter bland annat frågor kopplade till omställningen av transportsektorn, elektrifiering, energi- och

materialhushållning, klimat, biologisk mångfald samt utmaningarna i att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Genom att medverka i olika samarbeten och på internationella konferenser lyfter förvaltningen även kommuners möjligheter att arbeta strategiskt med kemikaliefrågan, vilket också ger ett viktigt bidrag till EU:s kemikaliestrategi för en giftfri miljö. Förvaltningen bidrar också med underlag till stadens svar på olika samråd som EU-kommissionen genomför.

Aktiviteter:

- Delta i stadens internationella samverkansytor samt samverka med kommuner, region, näringsliv, akademi och andra relevanta aktörer för att bidra till att nå stadens miljö- och klimatmål.
- Aktivt söka relevanta internationella sammanhang och samverkansytor för ökad verksamhetsutveckling samt i syfte att omvärldsbevaka och samordna synpunkter på strategier och EU-lagstiftning.
- Förvaltningen arbetar i projekten NonHazCity3 och ChemClimCircle med att utveckla metoder för att ställa och följa upp kemikaliekraV i upphandlingar integrerat med krav på andra områden, som klimat och cirkularitet.
- I samarbete med kommunstyrelsen och trafiknämnden verka för att EU, regering och riksdag möjliggör ändring av styrmedel och regelverk samt ökad finansiering för miljö- och klimatarbetet.

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2024 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 299,3 mnkr i kostnader och 137,0 mnkr i intäkter och nettobudgeten uppgår därmed till 162,3 mnkr. Jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2023 ökar nettobudgeten med 7,5 mnkr.

Bifalls nämndens begäran om budgetjustering om 4,1 mnkr avseende lokala åtgärdsprogram för vatten kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 303,4 mnkr inklusive avskrivningar och ge en nettobudget om 166,4 mnkr.

mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2024	268,4	-106,1	162,3
Sökt budgetjustering för lokala åtgärdsprogram	4,1		4,1
Sökt omslutningsförändring	30,9	-30,9	0
Sökt budget VP	303,4	-137,0	166,4

Nämndens resurser måste disponeras på effektivast möjliga sätt vilket medför behov av ständiga anpassningar och denna utveckling drivs på av den generella kostnadsutvecklingen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska 2024 fortsätta fokusera på kärnverksamheten, det vill säga tillsynen och kontrollen, med en fortsatt hög självfinansieringsgrad.

Miljöförvaltningens intäkter och kostnader år 2022 - VP 2024

Jämfört med föregående år är det framförallt intäkterna hänförliga till förvaltningens kärnverksamhet som ökar, d.v.s. miljöbalkstillsynen och livsmedelskontrollen. Intäktsökningarna förklaras främst av att förvaltningens tillsynstaxor årligen justeras i takt med den allmänna prisförändringen som senaste året varit relativt hög. Tillsynsvolymer, i termer av planerade timmar, bedöms dock vara oförändrade.

På miljöbalkssidan är det främst intäkterna för fasta årliga avgifter kopplat till tillsynen av skolor och förskolor samt miljöstraffavgift som ökar. Även intäkterna för tillsyn av bostäders inomhusmiljö samt tillsyn av äldreboenden bedöms växa 2024. För livsmedelskontrollen är det främst intäkterna avseende den planerade kontrollen som bedöms öka främst förklarad av högre timtaxa. Antalet planerade tillsynstimmar blir dock färre mellan åren p.g.a. att arbetet med efterhandsdebitering fortsatt tar personella resurser i anspråk.

Det är framförallt två intäktsområden som ser en viss tillbakagång. Dels prognostiserar SLB-analys minskade intäkter med anledning av färre uppdragsbeställningar p.g.a. sviktande konjunkturläge inom bygg- och exploateringssektorn. Det andra området där intäkterna bedöms bli lägre är externfinansierade projekt som minskar till följd av att flera större projekt avslutades under föregående år och nya projektansökningar har inte beviljats i motsvarande takt. Det är dock normalt att projektintäkterna varierar mellan åren beroende på antal pågående projekt.

Tabellen nedan visar i huvudsak oförändrad fördelning av intäkter inom förvaltningens verksamhetsområde de senaste tre åren. Undantaget är fasta årliga avgifter inom livsmedelskontrollen som fr.o.m. 2022 tagits bort och ersatts av efterhandsdebitering.

Intäkter	B 2022	B 2023	B 2024
Fasta årliga avgifter, MB	29,6	30,8	32,6
Timdebitering, MB	23,7	22,5	23,6
Ansökning/Anmälan, MB	3,6	4,5	4,8
S:a intäkter, MB	56,9	57,8	61,1
Planerade kontroller, Livs	37,6	38,2	39,6
Extraordinära avgifter, Livs	3,4	3,5	3,4
Registrering, Livs	1,6	1,7	1,7
1:a årliga, Livs	5,4	0,0	0,0
S:a intäkter, Livs	48,0	43,4	44,7

Övriga tillsynsintäkter	2,7	2,2	2,5
S:a tillsynsintäkter	107,7	103,4	108,3
SLB-analys	15,5	14,5	13,5
Övriga intäkter/bidrag	17,6	16,1	15,2
S:a intäkter	140,8	133,9	137,0

Tabellen nedan visar förvaltningens fördelning av kostnader från 2022 till 2024. Personalen utgör förvaltningens i särklass största kostnadspost och utgör drygt 73 procent av de totala kostnaderna. Personalkostnaderna för 2024 ökar framförallt till följd av lönehöjningar enligt lönerörelse men även p.g.a. att antalet anställda ökat i takt med att verksamheten växer. Ökade kostnader ses också avseende förstärkningar som är kopplade till budgetuppdragen inom bl.a. miljöövervakning, elektrifiering och digitalisering.

Ökningen av konsultkostnader/köpta tjänster avser framförallt fortsatt utveckling inom digitaliseringsområdet. Lokalkostnaderna har i förhållande till 2023 ökat med ytterligare åtta procent vilket förutom årlig hyresuppräknings framförallt förklaras av att den hyresrabatt förvaltningen erhöll föregående år som kompensation för pågående renovering nu försvinner då Tekniska nämndhuset färdigställts.

Kostnader	B 2022	B 2023	B 2024
Personal	198,8	209,6	219,4
Konsult/köpta tjänster	36,2	30,7	31,0
Lokaler	16,5	17,3	18,7
Utbildning och konferenser	3,8	4,5	4,8
Resor	1,0	1,2	1,3
Bidrag	0,1	0,1	0,0
Kontors- och driftkostnader	3,1	2,7	2,6
Information	0,0	0,2	0,3
Fordon	0,9	0,7	0,8
Inventarier	0,3	0,5	0,4
Tele/Data	12,6	12,2	12,3
Frisk/hälsovård	0,7	1,2	0,8
Övriga personalkostnader	0,9	0,9	0,8
Avgifter	2,7	3,3	3,6
Kundförluster	1,6	0,6	0,7
Övrigt inkl. avskrivningar	1,8	2,9	1,9
S:a kostnader	281,1	288,7	299,3

Uppdelning per verksamhetsområde för budget 2024 redovisas i bilaga 1.

Investeringar

För år 2024 uppgår nämndens investeringsutgifter till 1,3 mnkr vilket fördelas som kostnad på flera år. Investeringarna avser framförallt utrustning för SLB-analys.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga verksamhetsprojekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr, som har betydande påverkan på stadens ekonomi eller berör frågor som är av strategisk vikt.

Budgetjusteringar

Sammantaget ansöker miljöförvaltningen budgetjustering om kostnadsökning på 4,1 mnkr.

Ansökan om budgetjustering avseende God vattenstatus

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2024 om tilldelning av 4,1 mkr för 2024 ur central medelsreserv 2 för driftåtgärder för det fortsatta arbetet med lokala åtgärdsprogram. De extra resurserna ska användas till att utreda förslag till åtgärder samt uppföljning av åtgärder fördelat enligt följande:

- Underlag för lokala åtgärdsprogram, utreda förslag till åtgärder samt uppföljning av åtgärder: 2,9 mkr
- I samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra vidare utredning av LÅP-åtgärder samt uppföljning av åtgärder: 1,2 mkr.

Bifalles ansökan om budgetjustering uppgår nämndens kostnadsram till 303,4 mnkr vilket ger en uppdaterad nettobudget om 166,4 mnkr.

För mer detaljerad redovisning av ansökan om budgetjusteringen se bilaga 5.

Omslutningsförändringar

Totalt begärs 30,9 mnkr i omslutningsförändringar enligt nedan:

- **Tillsyn 2,5 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom tillsyn.
- **Miljöövervakning 14,7 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom miljöövervakning framförallt hänförligt till ny verksamhetsklassificering.
- **Energi och klimat 0,5 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom Energi och klimat hänförligt till ny verksamhetsklassificering.
- **Gemensamma kostnader 0,1 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader kopplat till inkassoärenden.
- **Projekt Fossilfritt 2030 Hållbara Transporter 0,6 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet.

- **Projekt EMDS (European Mobility Data Space) 0,9 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Projekt Energirådgivning 2,0 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Projekt Regional energirådgivning 1,6 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Projekt ChemClimCircle 0,5 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Projekt Hållbarhet blir standard 0,5 mnkr;** extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Miljösamverkan i Stockholms län (MSL) 1,5 mnkr;** extern finansiering av Miljösamverkan i Stockholms län som miljöförvaltningen projektleder.
- **Projekt nPETS (nano Particle Emissions from the Transport Sector) 1,2 mnkr;** extern finansiering för miljöförvaltningens kostnader för projektet.
- **Projekt NonHazCity3 1,0 mnkr;** extern finansiering av kostnader för projektet.
- **Projekt DigiCityClimate- ICLEI Action Fund 0,5 mnkr;** extern finansiering av kostnader för projektet.
- **Övriga mindre projekt sammantaget 2,5 mnkr;** externfinansiering av kostnader för projekten.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningens portföljstyrning utgör navet i att stötta beslut, styrning och uppföljning av de projekt förvaltningen driver. Genom portföljstyrningsprocessen kommer metoder och principer fortsätta utvecklas genom ständiga förbättringar, i linje med *Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering*. Utifrån förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering 2024 drivs den digitala transformationen på ett systematiskt sätt. Förvaltningen kommer, i samverkan med stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar, fortsatt söka möjliga gemensamma tjänster och lösningar som gör det enklare för företag och medborgare. Under 2024 kommer förvaltningen bl.a. testa och införa digitala verktyg för digital tillsyn i syfte att öka kvalitet och effektivitet samt vidareutveckla lösningar för radonrapportering, anmälan av värmepump och dispens för matavfallshantering (mer information även under nämndmål 3.1.3).